

Tibetan Buddhist Resource Center

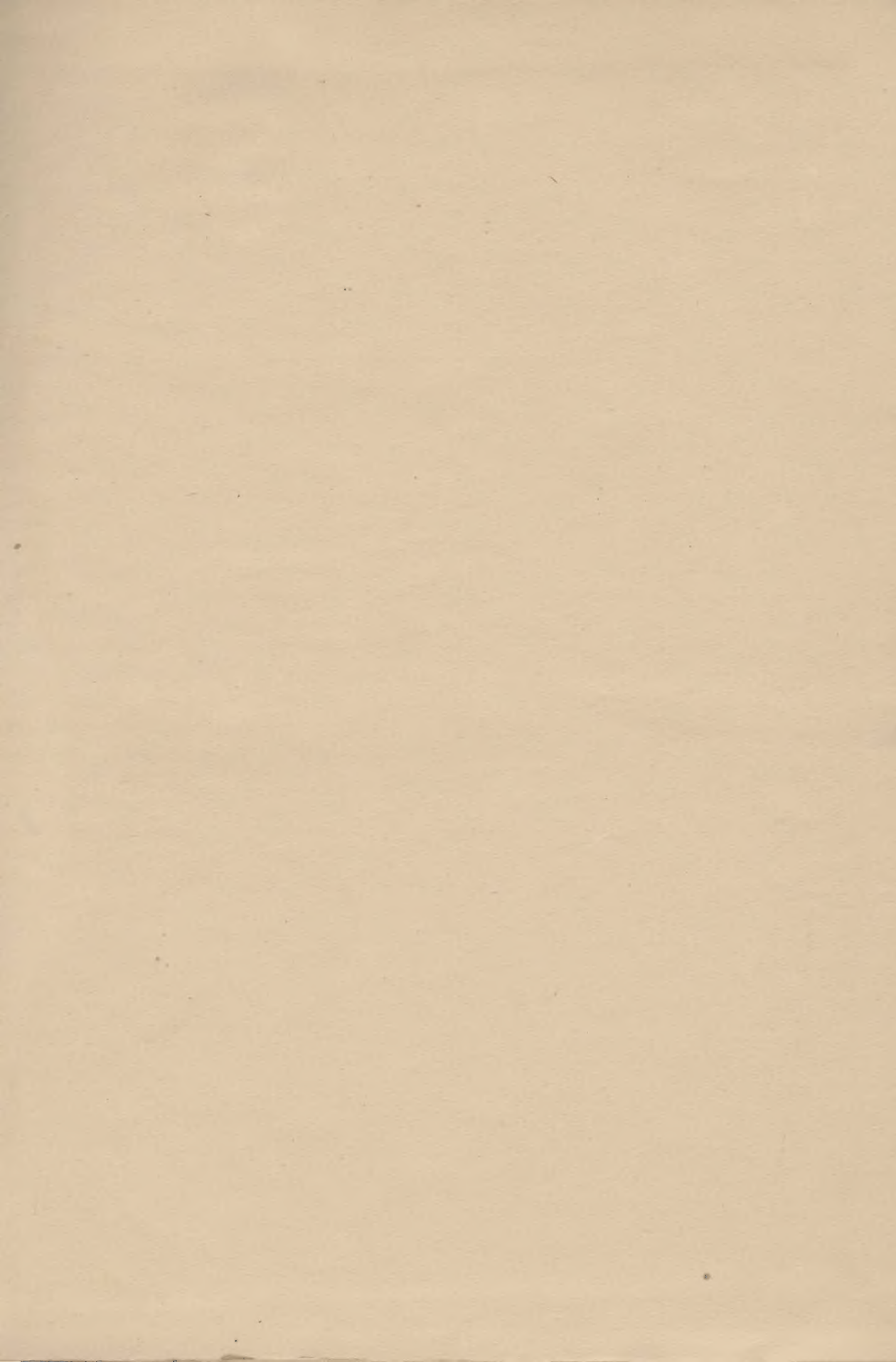
Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W1KG14782	ImageGroup:	I1KG23924
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	སྐད་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ། skad gsum yongs su rdzogs pa'i tshig mdzod chen mo/
Author:	རག་ཏུ་བེར་ raghu vira
Descriptor:	some type set print and most of them are hand written notes
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	[new delhi]
Publisher:	[dr. lokesh chandra]
Date:	[n.d.]
Volume:	62
Total Volumes:	139
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at M/S Satluj Infotech Images, E-45, Sector 27 Noida, District Gautam Buddha Nagar, U.P. 201301 via New Delhi, IN for the Tibetan Buddhist Resource Center, 150 17th st., New York, NY 10011, U.S.A 2006. Comments: 6/2016

VOL. 62

GARGLIN
TO
GLADSOM

gargling l I कुकूनन

mf (आ) n (onomat) VS 8.48

garland n l I मालम्, मालका

L, मालिका

Kāv, Kathās

मालकम् Suśr, Gax माला GrSrS, MBh, etc

— स्रज्

f RV, etc.

l II अवतंसः, अवतंसम्

(ifc f आ) R, etc

अवतंसकः, अवतंसकम् (ifc f आ) R, etc अवतंसनम्

L गुणः W ' गुणानिका Sch. दामम् MBh, Hariv, दामा

RV 8.61.6 परिस्रज् f ApSr प्रतिसरः L मात्यम्

GrS, Up, Mn, etc सचकम् L वतंस (ifc f आ) Kāv,

Chandam, अवतंस शमीली MW स्रग्दामन् n Ratnāv

स्रज (ifc) MBh, Hariv, स्रजस् ifc Hariv.

any g. स्रज f RV, etc as in a g. स्रजिवत्

ind BhP as with a g. स्रजिवत् ind BhP bearing a g.

मालभारिन् m Mālatim (Pāṇ 6.3.65, Sch) being (i.e. as

if being, as it were) a g. of flowers शेषभूत

(m c for शेषभूत) mfn Mricch 10.44 'freaking the g.'

मानभक्षिका Pān 3.3.109, Sch ~~xxxxxx~~ cast out of a g.

निर्मल्य mfn Grihyās, Vajracch destined for a g.

मालीय mfn Pān 1.1.73, Sch a female g.-maker

मालाकरिणी Pañcad fit for a g. मालीय mfn Pān 1.1.73,

Sch forming a g. आसूत्रित mfn a gar g. fixed over two

pillars शूककूटः L gar g. for forehead दामन् , n (m L)

MBh, Hariv, Kāv a g. formed of flowers शुभिका MW a g.

for the head पीडा L — सुस्तताली E a g. hanging

down to the breast प्रातम्बम् (?) Ragh, प्रातम्बकम्, प्रातम्बिका L

a g. made of flowers left at a sacrifice निर्माल्यदामन्

n Ritus 4.15. मय्युक्तामय्युक्ता

L

मय्युक्तामय्युक्ता

etc

a g.-maker n l I मालाकरः

L, मालाकारः MBh, Kāv,

etc

मालाकरी

VarBrS)

मालिकः

Kāv, Pañcat.

l II पुष्पाजीवः, पुष्पाजीविन्

मय्युक्तामय्युक्ता

L पुष्पलावः

L, पुष्पलाविन् — मालेयः A — स्रज्वन् m L.

a g. of Bakula flowers वकुलवालि f Mālatīm

वकुलदामन् n, वकुलमाला Mālatīm a g. of China roses

जपविडः

Mālatīm.

a g. of flowers 1 I पुष्पमाला

R

— पुष्पस्रज्

f Kāv.

1 II पुष्पदामन

n Śringār

— पुष्पवेणी

R

— पुष्पशेखरः

Kathās

— प्रसूनमाला

Mālatīm

मालादामन n R — सुमावलि

f.

a g. of flowers of Bassia Latifolia मधुकमाला

Ragh

a g. of flowers worn round the neck प्रलम्बः

W

a g. of

jewels मणिस्रज् f Pañcar

a g. of lightning तडिन्माला

Śāntiś ~~lightning~~ विद्युद्दामन

n Megh

a g. of

pearls हारः

MBh, Kāv, etc, हारि m L.

g. of rays 1 II भामण्डलम् L — राश्मिजालम्

VarBrS — रश्मिमण्डलम् AVParís.

g. of waves उर्मिमाला the g. placed by a maiden

round the neck of chosen suitor वरसूत्र f Rājat the g.

placed by a maiden round the neck of a selected suitor

वरणमाला Kathās, वरणसूत्र f Naish a g. remaining from

a sacrifice देवनिर्मल्यम् Var a g. worn as a head ~~XXXXXXXX~~

ornament मौलिमालिका Kathās a g. worn on the head

शीर्षिकम् Gal a gold g. हिरण्यसूत्र f GrŚrS having a

g. मालावत् mfn R,Sch अवतंसित mfn L having

सुस्रग्धर

सुस्रग्धर

सुस्रग्धर

सुस्रग्धर

सुस्रग्धर (आ)न

MBh, VarBrS, et

मालाधरिन्

m Mālatīm (Pāṇ 6.3.65,

(11).

स्रजिष्ठ

स्रजिष्ठ, 18308

मालामय

(ई) 18308

माल्यवत्

malāyatvān

गन्धस्रग्दामवत्

mān Gr having fragrant g.

गन्धमालिन

gandhamālin

कर्मवोत्पलमालिन

karmavotpalamālin

मालामय

(ई) 18308 पारिहारिकः L

वनार्थिकः

L one who lives by selling g.

माल्यजीविन

(L), माल्यजीवकः (Mālyajiv), माल्यवृत्ति

स्रग्वत्

स्रग्विन्

[< — mfn Mh, MBh, etc profusely decorated with

~ स्रजिष्ठ mfn Pāṇ, Sch ten g. दशमालम्

L, दशमाली I दशमाली (दशमाली) . हरितस्रज्

— दशमाली (दशमाली) . स्रजीयस् — mfn Pāṇ, Sch.

दशमाली (दशमाली) I I मालिन् दशमाली, MBh, etc, मालि

[< — (दशमाली) mfn मालित (युक्) मालावत्

— सस्रज् — Sp.

1 II माल्यवन् MBh — समाख्य Hariv.

flame-g. ज्वालामालिन् R 7 g. with flags and

पताकाध्वजमालिन् 'g. with flags'

किरणमालिन् m L — रश्मिमालिन् R 'light-g.'

ज्वालामालाकुल TAr 10.11.2 'reed-g.' नलमालिन् Jazk

Jazk 'wall-g.' सुमालि, सुमालिन् = सुमाल्यः

TAr सुमाल्यकः Gol.

Udisha 1 I I लशुनम्

Udisha लशुनः (U. 3.37)

Gaut, 11, 11, 11.

1 II अरिष्टः L — उग्रगन्धः — कटुकन्दः L — कन्दः,

कन्दम् L — ग्रन्थिमूलम् L — डिण्डिमोदकम् L — तरिता

Udisha — भूतघ्न L — महाकन्दः I — वीरसैन्यम्

— शाककलम्पकः L — सितलशुन L — जौनहा L

Udisha 1 II उच्चरा L — गृध्रकः pr 1.37

6.3, गृध्रक — दीर्घपत्रकः L, रक्तलशुन —

पृथपत्रः L, रक्तलशुन — (plant) बृहत्कन्दः L

— यवलोष्टः Bhpr — रक्तलशुनः L — वृषलः L

शिरवाकन्दम्, शिरवामूलम्^L (v.1. शिरविमूलम्)

श्रीमस्नकः L रथूलकन्दः L, रक्तलशुन स्वस्तिकः

L (unclassified or found) गृञ्जनः (गृञ्जनम् L)

Mn 5.5, Yājñ 1.176, Bhpr, Nyāyam, etc.

महाकपिः A (unclassified or found)

(unclassified or found) गृञ्जनः (गृञ्जनम् L) Mn 5.5, Yājñ 1.176

Bhpr, Nyāyam, etc.

garlicky / ^{adj} 1 I

लशुनीय

W.

वस्त्रम् 1 I वसनम्, वस्त्रम् (वस्त्रः g. अर्धर्वादि 1 I आ)

V, etc, वस्त्रम्, वस्मन् 4.13.4 वासम् 2 IV, etc

पटः पटम्, पटा (पटम् 2 पटा) चैवम्

MBh, etc (ifc चेतः Hariv 7946, Waish 22.42) चोत्तम् L

चोत्तम् Hariv, 10.17 (ifc) MBh (ifc) चेतः 3.1.7.5

Pañcat, BhP 10.42.33, Kaval.

1 II अंशुकम् अल्कः RV अपवरणम् L

अम्बरम् (ifc आ) MBh, etc आच्छादः 7.1.6, 1,

आवरणम् MBh, etc उपवासनम्

MBh, etc 49.65 द्रथस् n (for द्रथस् ?) TS 3.2.2.2 द्रापि

m RV, AV निवसनम् Var, Kāv, etc (?) पवस्तम्

7.7.6 परिच्छदः SāṅkhŚrS, MBh, etc परिधानम्

परिधानम् (10.17) परिधि m BhP

परीक्षानम् — पौतः 1 — पौतिका (१०११) — पौत्रम्

पत्र - I — (१) पौत्री — राजक: I, अंशुक

— वासः _____, वासक (110) दि. १, १९०० _____ वासन्म _____

व्येमान- १. I -- संव्यानम् विवेक, विचार, विज्ञान '---' सारः

(110 I आ) — सिन्हा : (110/1).

निर्गुण . निर्गुणि . पाशान्तः

— कुवत्तम् — कुवत्तम् — 6.44

मालती *Mālatīm* a beautiful g. वरवस्त्रम्

class in a L. class of language (1971) पणचीर पट-

१. उद्गमनीयम् २. अन्तर्गोचरम्

शुक्लाम्बर

शुक्ल

शुक्ल

एकवक्ष

एक

एक

स्रस्तीन्तरपर

स्रस्ती

स्रस्ती

अधीवासस

अधी

वासस

अधी

वासस

TS patched g. (especially one worn by certain ascetics)

कन्था

कन्था

कन्था

कन्था

कन्था

ragged

ragged

ragged

ragged

ragged

ragged

रक्त

रक्त

रक्त

रक्त

रक्त

रक्त

रक्त

रक्त

रक्त

रक्त

रक्त

रक्त

रक्त

रक्त

रक्त

रक्त

विधुलनैश

inf R

a silk g. कौशिकम्

पृष्ठ १००. वृत्तस्य धीवासः

kind

ककाम्

— शर्मरः

इयामूलम्

62kx1y8y8ixxxbxa yxbab

उत्तरीयता

21. The state of having just a single र. एकवस्त्रता

अन्तर्वीर्यम्

1 Photos on a per and

lower : वसंत

ויהי ב

sa u, per g. 1 I उत्तरवस्त्रम् उत्तरवासम् । उत्तरपरः

अधिवासः (LBr) अन्धीवासः (RV, 12, 13)

अन्धीवासम् (Vait) n अंशुकम् .

1 11 कक्ष्या प्रवरः 1 बहिर्वासम्

बृहत्तिका Pān, L वैकक्षम् L.

(pān, L) वस्त्रम् अन्धीवासम् . (Vait) हरिवासम्

पाण्डुकम्बलः

कुशवीरिन् मलद्रा

10.8, Year 4.21 without a ring (1888)

51

अन्धीवासम्

अन्धीवासम् अन्धीवासम् . अन्धीवासम्

a woman's g. संधारिका

331 a woman's g.

केशियम्

4.1.9, 4.1.10, 4.1.11, 4.1.12, 4.1.13

कषायम्

4.1.14

4.1.15-4.1.16

4.1.17, 4.1.18, 4.1.19, 4.1.20, 4.1.21, 4.1.22, 4.1.23, 4.1.24, 4.1.25, 4.1.26, 4.1.27, 4.1.28, 4.1.29, 4.1.30, 4.1.31, 4.1.32, 4.1.33, 4.1.34, 4.1.35, 4.1.36, 4.1.37, 4.1.38, 4.1.39, 4.1.40, 4.1.41, 4.1.42, 4.1.43, 4.1.44, 4.1.45, 4.1.46, 4.1.47, 4.1.48, 4.1.49, 4.1.50, 4.1.51, 4.1.52, 4.1.53, 4.1.54, 4.1.55, 4.1.56, 4.1.57, 4.1.58, 4.1.59, 4.1.60, 4.1.61, 4.1.62, 4.1.63, 4.1.64, 4.1.65, 4.1.66, 4.1.67, 4.1.68, 4.1.69, 4.1.70, 4.1.71, 4.1.72, 4.1.73, 4.1.74, 4.1.75, 4.1.76, 4.1.77, 4.1.78, 4.1.79, 4.1.80, 4.1.81, 4.1.82, 4.1.83, 4.1.84, 4.1.85, 4.1.86, 4.1.87, 4.1.88, 4.1.89, 4.1.90, 4.1.91, 4.1.92, 4.1.93, 4.1.94, 4.1.95, 4.1.96, 4.1.97, 4.1.98, 4.1.99, 4.1.100

कषायवसनम् 4.1.17, कषायवस्त्रम्

कषायवासम् 1.

to represent a g.

वस्त्राय

Nom

वस्त्रायैत

Vām 4.1.9 (in a quotation).

'clad in reddish g.'

रक्तवसनः

L

clothed in beau-

स्वहतवासम्

सिनाम्बर सिनाम्बर सिनाम्बर

द्विवस्त्र द्विवस्त्र द्विवस्त्र

कुचेल कुचेल कुचेल

कुचेल कुचेल कुचेल

प्रावार प्रावार प्रावार

सुवासस्य सुवासस्य सुवासस्य

लडिदास लडिदास लडिदास

गोहितवासस्य गोहितवासस्य गोहितवासस्य

स्वतुः स्वतुः स्वतुः

प्रत्युद्गमनीयम् प्रत्युद्गमनीयम् प्रत्युद्गमनीयम्

कर्पटः L वसिष्ठयुगम्

कर्मि

Pañcat, Kathās, etc, कर्पटः L theft of g.

चेतापहारः

MBh 8.2045

the two principal female g. (upper

अम्बरयुगम्

प्रत्युद्गमनीयम्

संवरयुगम्

सारागवस्त्र

रक्तवासम्

mfn

Mn 8.256,

रक्तवासिन्

mfn

R

रक्तपटः

प्रेतचीवरवम्

विशीर्णजीर्णवसनानि

सत्कृ, सत्करीत, सत्कृत

सचित्र

garret n 1 I उच्चारगारम् Hariv.

garret n 1 I बहुभाषिता (18326) , बहुभाष्यम्

1 II मुरवरा — मौरवर्षम्

मौरवरी वावदूकता mw ^{वावदूकत्वम्}

garret n 1 I बहुभाषिन् बहुभाषिन्

I II बहुलात्माप

SannigP. — मुखचपल

1 आ १ १११ — मुखर

1 (आ) १ १११ — रावदूक

१११ ११११.

१११ ११११.

नातिजल्पक

MBh.

18328 (V. 10.10.1914) I स्वगापति

स्वगराज

G. 1, स्वगाधिपः 1.1.16 .

18328 G. महाविगः

coming from G. गारुड

18328 MBh 6, R 6.7, etc coming from G. गारुत्मन

18328 16.77 'U.-garud' लाक्ष्यलक्षणः

1.1.41.

'U.-garud' लाक्ष्यध्वजः 1.1.1914 G. 1.1.1914

उरगाधिकृतानः VP relating to G. गारुड

mfn MBh 6, R

6.7.1914 relating to G. गारुत्मन

1.1.1914 16.77

18328 G. गारुत्मन

1.1.1914 16.77

18328 G. गारुड

Bh 6, R. 6.7, etc.

(as one suffocating)

लम्

c1 4 ताम्यति

(5) 7.1.71, $\mu = 12$, $\bar{A} = 0.68.40$ or 0.80.7, Γ^1_{11} , Γ^1_{12} , etc.

Page 1 II Yuchirah

(143)

gast. juice 1 I विजृम्भिका

Heat, mfn.

gast. juice 1 I औदर

mfn Heat.

g. juice 1 I जठराग्नि

m Grihyās 1.11, Kathās 73.

1 II अन्तः

सौम्यः

MW

विषय : १. विष्णु का चरित्र २. दीप्ताग्नि

[illegible]

mf (27) n Sušr 1.14.

गापुरम्

1970. 89.19

द्वारम्

प्रतीहारः

146, 147, 148, 149, 150

शान्तिहारः

٦٥

विजयद्वारम्

परिवः

मोक्षद्वारम्

राजद्वार

ऊर्ध्वद्वारम्

राजद्वार

महिद्वारम्

प्रद्वार

प्रवेशनम्

मङ्गलद्वारम्

g. way 1 I द्वारवर्मेन् n MW.

the g.-way of द्वारवर्मेन् पत्तिवः L द्वारवर्मेन्

way of द्वारवर्मेन् गापुरम् S.

द्वारवर्मेन् द्वारवर्मेन् 1 I शतद्वार शत (आ) शत, 111

द्वारवर्मेन् द्वारवर्मेन् द्वार — द्वारका द्वार, द्वारवर्मेन्, द्वारवर्मेन्, etc

(द्वारिका 1 ॥ ११३.१०.२).

gather vb IT चि caus चययति, चपयति

Dhātup 32.85.

III अपचि, अपचिनोति — अवचि Pāṇ 1.4.

51, Kāś — उचि, उचिनोति, A — उच्छ cl. 6

उच्छति sāṅkhya, Mn, MBh, etc — उक्ष cl 9

उक्षरन्नाति Dhātup, Nop — उपह, उपहरति MBh,

BhP — उपादा, उपादत्ते MBh, Ragh, Kum, etc —

खल cl 1 खलति (Nir 3.10) Dhātup 15.38 —

ग्रह cl 9 गृह्णाति, गृह्णाति, गृह्णीते Hariv 52.38,

- śak 4, 6 — प्रचि, प्रचिनोति, प्रचिनुते Gobh, MBh,
 etc — प्रतर्क, प्रतर्कयति MBh, suśr — लू cl 9
- (Dhātup 31.13) लुनाति, लुनीते (ved also लुनोति)
- TBh, etc — विचि, विचिनोति, विचिनुते RV, Pañcat
 — संवृ, संवृणोति, संवृणुते (instr) RV 1.12.5
- समवहृ ChUp — समाकृ, समाकरोति, समाकुरुते,
 समाकृणोति, समाकृणुते RV, AitBh — समादा,
 समादुते MBh — समुच्चि, समुच्चिनोति, समुच्चिनुते
 Baudh — (as clouds) समुत्था, समुत्तिष्ठति,

समुत्तिष्ठते MBh, Kathās — समुपायि, समुपायिनोति

Nāg — सम्प्रयि, सम्प्रयिनोति, सम्प्रयिनुते MBh —

सम्भृ, सम्भरते RV, etc — स्खल ८१ स्खलति

(rarely स्खलते) Dhātup.

1. III पिण्ड ८१.१० पिण्डते, पिण्डयति Dhātup

8.21, 32.110 — पूल ८१.१० पूलति, पूलयति Dhātup

15.21, 32.93 — मुस्त ८१.१० मुस्तयति Dhātup 32.

87. —

to g. (esp. sacrificial grass) वृज ८१.७ वृजति,

वृणाका, cl2 वृक्त (Ved. and Bhp also वर्जते, वृद्धः)

RV, TBr to g. round संसर्गय Nom संसर्गयति

Bhatt — उपसंविश, उपसंविशति TBr to g.

round one's self संवर्गय Nom संवर्गयति

Bhatt.

to g. together ।I संचि, संचिनीति, संचिनुत

Mn, MBh, etc — समूह, समूहति, समूहते RV,

AV, Bṛ, Up, Bhp — उपचि, उपचिनीति TS 1.1.7.2

— संगृह (संग्रह), संगृह्णाति, संगृह्णीते (Ved.

generally संगृह्णाति, संगृह्णीते) BhP, etc —

चि el 5 चिनाति, चिनुते MundUp, MBh 1, 5.

II रसर्गय Nom रसर्गयति Bhatt —

समनुग्रह, समनुग्रहणाति, समनुग्रहणीते MBh

— समुपानी, समुपानयति R to g. up स्कु

intens चोष्कूयते RV — (snares) संवृ, संवृणाति,

संवृणुते Hit (ch. l).

to be gathered प्राचि pass प्रचोयते MBh,

Kāṣ.

gathered adj I संचित śBr, etc —

संगृहीत MBh, Kāv, etc — समाहृत Hariv, Ragh,
BhP — अवचित — प्रचित.

I II उच्चित Kathās — (as clouds) उद्योजित

Prab — उपहृत — उपान्त — उपौढ śak III a

परिचित Megh, BhP, Rājā — पूगकृत Pām

6.2.46, sch — विप्रतून śāk — संवृत्तस RV

5.31.3 — समायुत Nir — (as clouds) समुलित

MBh, Kāv, etc — समुपान्त MBh, R — समुपानीत

MBh.

anything g. समसनम् TS, sch to be g.together पुञ्जीभू Rād, Hear g. before पूर्वसंयित

Mn 6.15.

g. together III संसृष्ट RV 10.84.7 —

संक्रलोकृत R — समुदित R, Das, Siddh — मीलित

Rājāt well g. सुसंयित Aśv-gr, Pañcat.to be g. I संययनीय MW — संयय R

— उच्य Rād — प्रयय.

II ग्राह्य R 4. 43. 29 to be g. from every-

side आनिनेय- ± (इ [Pāṇ 4.1.73]) ± being g.

लूयमान.

gatherer n 1 I संग्राहकः MW. —

1 II सङ्गमन mf (इ) n RV, AV.

'सङ्गमन' वा 'सङ्गमनः' प्रचारिका

1911

कुसुमलावती

100

a g. of sugar-

इक्षु कुट्टक

ה'תצ"ד

28

प्रवेशभागिकः

7-1962

शिवहरिन्

212

11

1911

जिष्णुक्षु

10

(2000-01-01)

1. 1977.

अवधारण : अवधारणम् । अवधारयिन् । संग्राहिनः ।

Subh समूहन mfn Mn 4.102.

1 II ग्रहिनः १५५ ५.५ — ५५५ (५५५) ५५५

1881, 82 — (only the second year) प्रभंखान

MBh 14.2852 v 1 (Nīlak).

संज्ञा संनिधानम् _____ न्ययनम्

सङ्गमन 10 (ई) 2 10, 11 xxxxxxxx _____

संनिधत्तन्नि ॥ ३॥ the brother of mine समुद्र.

(सामुद्रम only RV 6.72.3 ifc f आ) RV, etc.

संययः (Gr Sr S आ) Mn, MBh, etc

— संययनम् GrSrS, Mn, etc — संग्रहः Mn, MBh,

— संग्रहणम् — प्रचयः (Gr Sr S आ)

1. 3. 3. 40, प्रचयनम्, प्रचयः, प्रचयिका Gr Sr S आ, Gr Sr S आ.

1 II उचयः Gr Sr S आ — उचयशिलम् 1

— चिति — संवर्गम् Gr Sr S आ — संहरणम् Gr Sr S आ

संनिचयः Gr Sr S आ

as flowers etc (Gr Sr S आ) उचयः Gr Sr S आ

as flowers, fruits etc अवचयः Gr Sr S आ

of corn शिलः (शिलम् L) Mn, MBh, etc.

Flowers I I कुसुमावचयः U1 4.117, Senx 66

I II पुष्पावचयः * —-ध्राडि — U1 4.117, Senx 66

Flowers I I कुसुमावचयः U1 4.117, Senx 66

Flowers I I कुसुमावचयः U1 4.117, Senx 66

Flowers I I कुसुमावचयः U1 4.117, Senx 66

Flowers I I कुसुमावचयः U1 4.117, Senx 66

Flowers I I कुसुमावचयः U1 4.117, Senx 66

Flowers I I कुसुमावचयः U1 4.117, Senx 66

Flowers I I कुसुमावचयः U1 4.117, Senx 66

Flowers I I कुसुमावचयः U1 4.117, Senx 66

Desire of g. 1 I अवचिचीषा

(a. 111.) (111 0.1)

a desire of g. 1 II उच्चिचीषा

Sis.

Gatonia Floribunda 1 II पाशुपतः L शिवमल्ली L

शिवपीडः, शिवर्कः, शिवाह्लादः, शिवेष्टः L.

Desire of g. 1 II अदाक्षिणात्याः 1 11 111 111

Desire of g. 1 II गौड

11 (1) 1 11 111 111

L. 25, verso 15 relating to the G ^{२९} गौड of (i) 2

Vāṭṭya, Vāṭṭya L. 25, verso 15.

displaying the first column 1 II प्रहसितम्

Jātakam.

1 II करिसुन्दरिका

L.

1 II असुन (आ) 7.24.1 कौतुकीन्

मत्सर IV मन्दन (आ)

मन्दन रणव (आ) रणित

(क. १२) राजिनी () रोचिष्णु () सूरण ()

आ () n RV स्मेर mf (आ) n (ifc) Hear.

प्रफुल्लवदन

प्रफुल्लवदन

परिहासशील

mf Var, Kāṣ

very g. सुमख

RV.

Dayā 1 II - जरासंधपुरम् 1.1.

विष्णुपदतीर्थम्

= विष्णुपद .

the Royal I II गीतापद .

I — गीतापद: 741

गीतापद: VS 24, TS 2, ŚBr 13, KātyŚr.

to gaze at 1 I आकाशे लक्ष्मं पश्य

to gaze at 1 I g. fixed upon one object एकदृष्टिं इति

to gaze after 1 I समन्वीक्ष SBr.

to gaze at 1 II अभिसंवीक्ष Kāṇ — इक्ष

इक्षते

(esp.) gazelle n 1 I मृगः

RV, etc. ~~/// वनस्थ~~

1 II वनस्थः L.

a kind of goat xxxxxx s. महाराष्ट्र s. s.

gazette n 1 I वाचिकपत्रम् s.

gazing 1 II लोचक

L.

gazing stead fastly

वदनेन

mf (आ) n MBh.

gazing 1 I संदर्शनम्

Nir, KātyŚr, MBh, etc.

to keep g.

अन्वीक्ष

AV, etc.

a flock of wild geese 1 I

हंसमाता

Kum.

x 'king of g. ' हंसराजः

II.

a line of g.

हंसश्रेणी

हंस = हंसावली

III.

a line of g.

हंसीयुगलः

IV. possession g.

हंसावत

V. a line

VI. हंसश्रेणी

हंस = हंसावली

VII.

a line of g. 1 I महानिरुद्धः

VIII. a line of g.

संस्कृत-प्रमाण-पत्र II मुद्रावर्तः

AV.

gem I रत्नम् Mn, MBh, etc — मणि m

(f only L, इ f Sinhas) n ~~RV~~ RV, etc.

II अविधारः — गणिका Ānanda, Bālar

6.29 — प्रस्तरः L — मणिकः MW — मणिरत्नम्

Hariv, R — वसु n — विच्छायः L — तृणग्रा-

हिन m L.

being a g. रत्नभूत mfn Nal the Candra-

Kanta or moon g. — सुषीमः L the central

g. of a necklace तरलः MBh 8.4913, Hariv

a costly g. महिमणि m MBh, 'sak, Bhp defective

g. पुष्पकः L the emerald g. मरकतमणि m

Var Brs the fabulous g. Cintamani चिन्तारत्नम्

L a fabulous g. supposed to yield its

possessor all desires चिन्तारत्नम् m Hariv.

8702, 'santis', Bhartṛ, etc, चिन्तारत्नम् the

facet of a g. कणः flaw in a g. पुष्पकः L

a g. brought from the Himâlaya & the

Indus (of 4 sorts) गौमदः RTL p. 468 a g.

lying on the surface उन्मणि m Bhp 10.27.26

'gem of Raghus' रघुमणि m L a g. of

secondary order (generally known as

Rājāvarta) आवर्तनमणि m L 'g. of sports'

क्रीडारत्नम् L a g. resembling a diamond

जीर्णवज्रः L a g. supposed to be in the head

of a serpent संचारः (ife. f आ) W a g.

supposed to contain and give out solar

heat अग्निगर्भः (= सूर्यकान्तः) L a great

g. in the centre of a string of pearls

महानायकः Vās.

a kind of g. I II उत्तममणि m L —

कर्कः L — गल्लू m L — गौनसः L —

गौनासम् L (वैक्रान्तमणि) — गौणाश्मन m L

ज्योतिर्भासमणि m Buddh, L — ज्योतीरसः R

2. 94. 6, Var Br S, Kathas — तमामणि m L —

तापीजः (?) Npr — नीचवज्रम् L — नृपावर्त L,

राजावर्त — परशः Brahman P — पिङ्गस्फटिक L

— पुलकः Var — मैचकः L — राजवर्त्मनः n

Heat — रेणुकम् L — शक्राभिलग्नरत्नम् L

— श्रीगर्भरत्नम् L — स्वर्भानवः L a kind

of g. (of an inferior quality, said to

come from the country Virāṭa and

regarded as a lucky possession though not

esteemed as an ornament राजवर्तः

a kind of g. (perhaps a kind of amber)

शूकापूटः, शूकापूटः, त्रिमणि a kind of g.

resembling a diamond वैक्रान्तः, वैक्रान्तम् L,

(also वैक्रान्तक) a kind of g. (supposed to

be produced in the tusk of a boar) पोत्रि-

दुष्टराज L a kind of yellow g. पीतरत्नकः

Bhpr, गोमिद made of tyotirasa g. ज्योतीरस

mfn MBh 4.24 made of the g. Candra-

Kānta पन्द्रकान्तमणिमय mfn sinhās,

पन्द्रकान्तमय mfn Kād 5. 796, 6. 271,

पन्द्रकान्तरत्नमय mfn sinhās a moon g.

(Candra - Kānta) पञ्चमणि m L a pearl

g. ^{११} मौक्तिकरत्नम् Rājat a royal g. राजमणि

m Var Brs a ruby like g. (of a bright

red colour said to resemble ripe pome-

granate seed), शिखरः, शिखरम् L to set

(a g.) प्राणिधा, प्राणिदधाति, प्राणिधत्ते (loc) Hit

set (as a g. in a ring) मर्युप्त mn W

the sun-g. दीप्तौपलः = सूर्यकान्त - दहनौपलः

L 'thought-g.' चिन्तामणि m Hariv 8702,

Sāntis, Bhartṛ, etc, चिन्तारत्नम् Thunder-
bolt-g. नजमणि m Bhartṛ a yellow g.
 पीतसारः L, गोमैदक. ~~consisting of~~
consisting of seven gems सप्तरत्न-
मय mṣ (ई) n Kārand destitute of g.
रहितरत्न mṣn MW (also रत्नरहित) des-
destitute of heaps of g. रहितरत्नयय mṣn
Kir the five g. of the mṣh पञ्चरत्नानि
n. pl having all g. सर्वरत्नः Rājat rich in

9
g. बहुरत्न mf (आ) n Sinhās the three

g. Buddha, the law and the monkish brother

hood त्रिरत्नं Buddh.

18370

to contain many g. बहुरत्नाय Nom

बुद्धायते Sinhās.

४४ [] II द्विपदशशि

निशवत्स

the sign G.

विमिश्रन् mf VarBrS the sign G. जिनुमः

वर्गः 1. , 4.0, 13.1, जित्तमः, जित्तमः

[illegible]

the sign of the Σ joining symbol is I मिथुनम्

Sūrjan, Var, Pur, मिथुनः

1 II नृभिद्युनम् — नृकुमम् नृयुज्

५५:

[illegible]

(astron.) the zodiacal sign G. युज्ज m.

वृषः, वृषा 1.

Gendarussa Valgaris I वासः L, व

वासा, वासका, वासिका Var Brs, Susr —

सितकर्णिका Susr, सितकर्णी L — सिंहाननः

Bhr — सिंहास्यः Bhr.

I II आमलकः L — कण्ठीरवी L — नारा

L — पञ्चमुखी L — त्रामाद्यः L — मिषन्मातृ

५ L — मृगेन्द्राणी L — रूपकः L — वसादनी L

— वाशकः L — वृशः L — वृषः, वृषा L —

वैद्यः L — वैद्यमातृ ५ L — वैद्यसिंही L —

सिंहमुखी L — सिंहारथा L — सिंहिका L —

सिंही.

the plant g. v. कसनेलपटनः L.

gender (in gram) । I लिङ्गम् Prāt, Pān.

। II व्यक्ति f. Pān 1.2.51.

according to the g. of the substantive

वाच्यवत् ind Nop following the g. of the sub-

stantive वाच्यलिङ्गं, वाच्यलिङ्गकं msn L the g.

of nouns नामलिङ्गम् L (a word) the g. of which

must agree with the g. of the word to

which it refers आश्रयलिङ्गं msn having

no g. अलिङ्गं msn having the g. of another.

(word viz. of the substantive) अन्यलिङ्गः,

अन्यलिङ्गकं mfn the laws of grammatical

g. लिङ्गं नृशासनम् Pañcad 'not being of every

g.' लिंगानां न सर्वभाक् a noun which does

not drop its original g. when used as an

adjective अजहलिङ्गः (in gr.) of a different g.

विलिङ्गं mfn Pat preserving (its) own gra-

matical g. स्वलिङ्गं mfn L the sign of g.

लिङ्गम् (once लिङ्गः Nristhp etc. आ, ई only in

विष्णु, लिङ्गः) Mn, Hariv, Pur, etc (in gr.) a word

which does not change its g. आविष्टलिङ्गः mfn

a work treating the g. of nouns नामलिङ्गम् L.

destitute of genders (i.e. of the masc.

and the fem.; द्विहीन mfn having all g.

सर्वलिङ्गः mfn Pat having 3 g. त्रिलिङ्गः mfn L,

त्रिलिङ्गः mfn having various g. लिङ्गान्त mfn

MaitrUp in two g. (masc and fem.) द्वयोः

loc gr, L in 3 g. (in gram) त्रिलिङ्गः L.

to inflect a noun according to its gender

लिङ्गः cl 10 लिङ्गः यति Vop, sch.

genealogy । I वंशानुक्रमः Ragh, वंशावली L.

। II वंशपरितम W.

a complete g. वंशनिस्तरः VP g. (from its

resemblance to the succession of joints in a

bamboo) वंशः शृङ्खला, etc.

ślokaś containing genealogies अनुवंशश्लोकाः

m. pl 9W 511 n 1.

general adj । I सामान्य ङ (आ) सुसु, VarB.S.

— साधारण ङ (ई or आ) RV, etc — औत्सर्गिक

Kaś, Siddh, etc.

। II लौक्य MBh — विश्वदीचीन Cat —

विश्वज्य ङ (विषूची) RV, etc — वैश्वानर ङ (ई) RV,

etc — समान ङ (ई) RV, Bh, ŚrS, BhP — सर्वविषय

Nām — सामान्यवत् Sarvad, Kusum — सार्व —

सार्वजन्य VarB.S.

(in Br.) any g. precept (opposed to apa-vāda)

उत्सर्गः Kum, Kā's, Siddh, etc (in gr) any g. rule
 (opposed to apa-vāda) उत्सर्गः Kum, Kā's, Siddh,
 etc apprehension of a g. proposition व्याप्तिग्रहः
 MW belonging to a g. rule औत्सर्गिक Kā's, Siddh,
 etc beyond what is g. लोकोत्तर ‡ (आ) Kathās,
 Rājat, etc (with the Pāsūpatas) doing (and
speaking) what in general is held to be
unsuitable but is admitted by the Pāsūpatas
from their own view अवितकरणम्, अवितर-

भाषणम् (with the Pāśupatas) doing (and
 speaking) what in g. is nonsensical but
 is admitted by the Pāśupatas from their own
 view अवितकरणम्, अवितदभाषणम् done for
 the g. good लौकसाकृत Kathās (esp.) a g.
 rule न्यायः Ts, Br, Mn, MBh, etc. expressing
 a g. ~~rule~~ notion सामान्यवचन Pān 3.4.5 (in
 medic. works) the first g. section (treating
 of the physician, disease, remedies, diet, etc)

सूत्रस्थानम् for the g. good लोकसात and g.

abuse व्यावभाषी L, also व्यावभाषी a g. collection

सर्वसङ्ग्रहः W g. confusion विश्वग्लोपः MBh

g. custom लोकाचारः Pañcat g. diffusion लोक-

विस्तारः Kull on Mn 7. 33 (v.l लोकविस्तार)

g. disturbance विश्वग्लोपः MBh g. extension

लोकविस्तारः Kull on Mn 7. 33 (v.l लोकविस्तार)

(in phil) the g. head (one of the five

members of an Adhikarana) विषयः (ifc. 5. 31)

Sarvad g. manner लोकपथः MBh g. notion

सामान्यम् Kan, Taim, sarvad the g. notion

of tejas तेजस्त्वम् sarvad 10.42 g. notoriety

बहुलोभावः Kathās g. opinion प्रसिद्धि f Var,

Kāv, Kathās a g. preceptor समानोपाध्यायः

Divyāw g. prevalence लौकिकत्वम् sah a g.

reader (but not a profound one) प्रयत्नविद

m W g. repetition व्यावयवी Pān 3.3.43,

g. rule I I प्रायः (often ifc) — भाषिकम्

'Sankhgr — यथाभूयसोवादः Laty — (in gram)

सामान्यशास्त्रम् MW, उत्सर्ग a g. saying लोकोक्ति

± Pañcat the g. side सामान्यपक्षः MW a g.

survey दिग्दर्शनम् MW 'g. token of value'

सर्वमूल्यम् L g. way लोकमार्गः Pañcat having

a g. view दिग्दर्शिनि MW.

in g. I I सामान्यतः ind Kan, Suss,

Bhp, sch — सामान्यम् ind Mn 7.56 — सामा-

न्यम्.

III सर्वशः ind TBz, chUp, śāṅkhŚr, etc

made for g. ~~not~~ good लोकसाकृत Kathās

not a g. sacrifice असर्वकृत m ŚBz II

praise of poets in g. (not of single ones)

सामान्यकवि प्रशंसा Cat taught in g. rule

औसर्गिक Kās, Siddh, etc.

18387/1 I सैनानो — 18, 19 — चमूनायः

18387/1 4, चमूनायकः Var 18.11, चमूपाति-

MBh 2.6, न, 18, 19, चमूपातः 18, 19, 20, चमूपातः

18387/1 101.

11 दण्डमुखः 18387/1, दण्डमुख्य 18387/1 17.40

— नायकः (18387/1 सैन्यस्य) (18387/1 नायका-

— पृतनानी, पृतनापति — MBh — बलपति — Var —

महासैनः — वरूपः 18387/1 — वीहनीपति — 18387/1

— वीहनीशः 18387/1 — सांग्रामिकः 18387/1 — सामन्तः 18387/1

सैनाग्रगः, सैनाग्रगामिन् — सैन्यनायकः Kathās, सैन्यपति

सैन्यपालः सैन्याधिपतिः सैन्याध्यक्षः

a g. of the great Y महायक्षसैन्यपति

generalising III अवच्छेदावच्छेदः L.

generality I सामान्यम् Kan, Taim,

sarvad.

the category of g. सामान्यपदार्थः MW g. in

the broadest sense महासामान्यम् sarvad g. (of

a rule etc) ^{११} आसगिकलम् comm. on Pān having g.

सामान्यवत् sarvad, Kusum the state of g.

सामान्यत्वम् Kusum.

having the sense of comprehension i.e.

generalization परिग्रहाशीय म-ज्ञ Nir 1.7 (in logic)

g. from particulars सामान्यतोदृष्टम् (scil अनुमाने)

Nyāyad non-g. अव्यापकता, अव्यापकत्वम्

one of the three Vākchalaś (i.e. two great g.

of the words of an opponent सामान्यवक्तृत्वम्

Nyāyad, Car.

generally II सामान्यतः ind Kan, Suse,

Prat Sch — साधारणम् ind L — कुरागितः

ind.

III प्रायेण ind Śrs, Mn, R, etc —

भूम्ना ind Kāv, Rājāt — भूयशः ind MBh

— भूयसा ind Kālid — मज्जना ind RV —

सददि ind MaitrS.

not g. असर्वशः ind RPrāt g. spread

बहुस्पृश msn Śis g. valid आसर्गिक msn

Kās', Siddh, etc to make g. known प्रख्या

caus प्रख्यापयति Mālatim, Rājat.

generalship । I सेनापतित्वम् MBh —

सेनापत्यम् MBh.

सेनान्यम् । I सेनापत्यम्

सेनापत्यम्

generate vb I जन् cl 1 (RV, AV) 810

जन्ति, जनते, जनयति, जनयते (in later language

only P Pāṇ. 1.3.86) RV, AV, etc — उत्साद caus

उत्सादयति (rarely उत्सादयते) — उपजन् caus

उपजनयति.

III आजन् caus AV 14.2.71 — धा Ā RV,

TBz, śvetUp, etc — जन् cl 4 जायते (cp. also

जायति, cl 2 81) Ā twice cl 1 Ā) R 3.20.17,

~~the~~ Caran — प्रजन्, प्रजायते (cp. also

प्रजायति) (acc) — विजन्, विजायते AV, TS,

Bh, MBh — संजन caus संजनयति MBh, R,

etc — समुपजन caus समुपजनयति MBh.

सम्प्रसू, सम्प्रसूत, सम्प्रसूयते Mn, MBh.

able to g. अल प्रजनन mfn AśvŚr

to g. for the sake of अमिप्रजन caus

अमिप्रजनयति (acc) ŚBh.

generated adj I I उत्पादित.

I II अभिप्रसूत MBh 5. 964 — कृतजन्मन् —

समुपजनित Ritus.

g. equivocally अयौनिज ५ (आ) MBh,

etc, अयौनिसम्भव L, अयौनि Matris g.

internally अन्तर्भव.

to be g. ^{II} (जनयितव्य Prab 1. 20/21, Sarvad 2. 57,

Sāṃkhyak, Sch.

generating adj I जनक (Pān 7.3.35,

Kāś), MBh 4.1456, Var Brs, Bhāṣya, Bhpr,

जनन इ (ई) life Mn 9.11, MBh, Hariv, etc.

II जन इ (ई) — जनयन्त Vop, जनिक W

— जीवक, see पुत्रं जीवक — प्रजनन VS, SBh —

सुत MW — सूत इ (अशे) — सौत MW.

all-g. विश्वसू इ AV g. power प्रजाति इ

Br, 'ses, BhP g. wisdom मेधाचक्रः Rājat —

g. worms हुमिकृत, किमिकृत L really g.

सयसन ± (ना), सयसन, सयसनस. MW being

g. उपाद्यमान.

generating n I उत्पादनम् chUp, MBh,

Subr, Hit, etc.

the act of g. विजननम् L g. as a conse-

quence उत्पत्ति इ.

generation I I प्रसूति ३ Mn 4.84 (प्रसूतितः)

MBh, Kāv — प्रसवः (i.e. ५ आ) VS, etc — उद्भवः —

जनकत्वम् Sarvad 1.38, 2.133, जनकता Svāh 1.2.8.

III उद्भवः gana नलादि विं 5.2.136 — उप-

जननम् Mānḍḍ 1.14 — जनयति ३ VS 1.22, जनिमन्

RV 2.35.1, 3.1.4, 4, 10.142.2 — ^{११}पौरुषम् Āśvś

MārkP — प्रजनः Mn, MBh, (rarely प्रजनम्),

प्रजननम् AV, etc, प्रजाति ३ Bḍ, śśś, Bhp.

being at the period sit for g. हे लिखन

containing words relating to g. प्रजातिमत

mfn AitBr (prob) a cause of g. सवित्रम् Pān

3.2.184 a particular kind of g. in the manner

of Prajāti प्राजापत्यम् (with or scil कर्मन्). MBh

MBh, Hariv.

2II युगम् (also with मानुष or मनुष्य) (excep-

tionally युगः) RV, etc.

another g. युगान्तरम् Bhartṛ — पुरुषान्तरम्

MarkP the end of g. युगान्तः MBh a succeeding

2. युगान्तरम् Bhartr — पुरुषान्तरम् MärKP.

being the 10th in successions of generations

दशपुरुष mfn MBh 13.4297 extending to or

comprising seven g. साप्तपुरुष mfn Sams-

karak, साप्तपुरुष mf (2, n) Mn 3.146 the

series of g. comprising a race कुरुपरम्परा three

g. पुरुषायम् Heat — ~~(Nir)~~ त्रियुगम् RV 10.97.1

(Nir), त्रियुष through five g. of men पञ्चपुरुषम्

ind त्रि¹स², sch through 2 g. द्वियुषम् ind

AitBr 8.7.

generative adj I जनक (Pāṇ 7.3.35,

Kāś), MBh 4.1456, Var Brs, Bhāshāp, Bhpr.

II प्रजनन vs, ऽBr, प्रजनिष्णु ऽBr, Kāth—

सावक ५ (इका) W.

not g. II अप्रजति ऽBr, अप्रजनिष्णु

Maitr.

cutting the g. organ शिश्नच्छेदनम् Apast

g. energy प्रजननम् TS, TBr, Śrs — प्राजापत्यम्

AV, TS g. matter जनितम् VS 19.84, 21.55

the g. organs (esp. of a woman) उपस्थः,

उपस्थम् VS 9.22, ŚBr, MBh, Mn, Yājñ, etc

g. power प्रजाति ± Br, Śs, BhP — वृषता Car

to have g. vigour वृष A Dhātup 33.30 a

man of great g. power इतिशूरः Pañcar

a man of slight g. power गौसैक्यः suśr

1.318.8 most g. जनिष्ठ (superl of जनितृ)

RV 5.77.4 one who has lost his g. energy

अपतप्रजनन Kātyśr one whose g. fluid is

obstructed वाधेरतम् m Kull on Mn 9.79

one whose g. organ hangs down from absence

of passion शमनीयमेदः Tānd Br possessing

g. power प्रजननवत् AV the region of the

g. organs योनिदेशः MW Rudra's g. organ

रूपस्थः Hariv.

1.

generativeness III जनकत्वम् Sarvad 2.63,

जनकता Sāh 1. $\frac{2}{3}$. 8.

generator II उत्पादकः Mn — उत्पादयितृ

m Pat.

III प्रजनः BhP, प्रजनयितृ m Br —

बीजप्रदः Bhag — बीजसैकृतृ m Kull on Mn

9.51.

one who is about to generate आसाविन

mfn L one who generates जनयितृ m

(Pāṇ 6.4.53, Kāś'), Mn 9, MBh etc 'sprinkler

of seed' (a generator) बीजसैकृतृ m Kull on

Mn 9.51.

generic adj ।I सामान्य इ (आ) Subr,

VarBrS — साधारण इ (ई or आ) W.

a g. definition सामान्यलक्षणम् W a g.

property साधारणम् W — सामान्यम् (libe,

instr or abl) Kam, Taim, Sarvad a g.

sign सामान्यलक्षणम् W the preception of

g. property सामान्यज्ञानम् MW the same g.

character समानाधिकारः MW using a term in

a g. sense उपलक्षणम्.

2 II g. (a name) जातिवाचक W.

g. character जातिरन्भावः g. distinction

जातिलक्षणम् W — वैशेष्यम् TPrāt, Sūtr,

Vedāntas the g. properties (opposed to

specific ones) जाति & sarvad g. property

जातिता, जातित्वम् W — जातिधर्मः W what

may be subordinated to a g. idea जातिमत

sarvad 10.9, Kan. 1.1.18, Sch.

generosity । I ^{११} औदार्यम् MBh, R, Das,

etc — उदारभावः .

III गाम्भीर्यम् Kathās 124.83 — महा-

नुभावता (Kād, Mricch [in Prākṛit]), महा-

नुभावत्वम् Kathās — ^{११} सौन्दर्यम् R.

Composed of heroism and g. and

love ^{११} शौर्यादाय शृङ्गारमय m f (ई) n

Kathās great f. महात्यागः .

generous adj II उदार इ (आ and ई

gana वङ्गादि Pāṇ 4.1.45, Pāṇ 4.1.45]).

III उदात्त — कल्याण इ (ई) (gana

वङ्गादि) — प्रपण इ (आ) L — भाजयु RV —

महानुभावः इ (आ) Ratnâv, Kād — राति RV, AV,

VS, Bṛ — रातिशांयु RV, AV, 'sānikhśr —

वसुधा RV, AV (said of the earth), वसुधान

AV, 'śr — सुकृतिन् MBh, Hariv, R, etc —

सुभोजसु AV — स्थूललक्ष, स्थूललक्ष्य Yājñ, MBh,

etc.

extremely g. महायोग Lalit — (said of

Siva) महायोगिन Sivag g. — minded

उदारसत्त R (fig) a g. person कचतर m

MW. of a g. nature उरसत्त of g. behaviour

उदारपरित Het, saring, etc very g. अलमार्ग

lalit — महिष्ठ (superl.) RV.

generousness । I उदारता, उदारत्वम् .

18A10

the genital organ of a dog । I शुनःशेपम्

MW a particular disease of the g. organs

लिङ्गाशयम् न, लिङ्गापदंशः Bhpr — लिङ्गवर्ति

± Bhpr.

'the genitals' । II सूषणा AV.

(prob) the g. (of a cow) सूनी AV a

passionless man who has no desire for

cohabitation without smelling the g.

नासायानि m Bhpr.

the genitive case । II षष्ठी srs, Nir,

etc — (tagut in Pān 2.3.50 (in the rule

shasthi śeshe) ⁹⁹ शेषिकी (with षष्ठी) Nyāyas

Sch.

genius 1I प्रतिभा Kām.

2II कवितावर्दिन m for W.

the g. of death 3I निर्वृति m BhP.

a good g. of a king personified

(and often regarded as a rival of his

queen लक्ष्मी (cfr. m in (3)) Kāv, Kathās,

Rājat a kind of female g. कालिका

MBh 2.457, Hariv 9532 a kind of g.

११ दीवारिकः Var, Hort.

a kind of gentian । II काण्डुतिक्तः, काण्डु

तिक्तः Bhpz.

Gentiana Cherahta । II कटुतिक्तः L —

काण्डुतिक्तः, काण्डुतिक्तः — भूतिकम्, भूतीकः.

भूतीकम् L — भूनिम्बः Śāringa, Śuśr — राम-

सेनकः L — सुतिक्तः L — हैमः L.

the plant G.C. अर्घतिक्त mfn the

medicinal plant G.C. अनायतिक्तः.

a gentile noun । II जनार्थशब्दः W.

gentle adj. I मृ३ ङ (उ or नी) vs, etc

— (as rain or ^{wind} ~~wind~~) मन्द ङ (आ) MBh, Rāv,

etc — शैत्य ङ (इ later आ once in RV शैत्या)

ŚBr, etc.

I-II अंगूर - अचण्ड - अङ्गुत - अङ्गु

ङ (आ) RV, etc — अङ्गु ङ (आ) — अरजस्क

— आरत - उदात्त - उदार ङ (आ and इ [gana

वह्नादि Pan 4.1.45]) — धीर ङ (आ) —

निभृत MBh, R, etc — (as the voice, a gait. i.)

नीचक ङ (इत्) MBh — gentle पर, बेतर Ragh —

पुशनी, पुशनी RV — मृदुत्व f. आ. MBh

as sound कथं f. (गी or 3) Kathas, BhP

कलित Kāv, Kathas, Rajat, etc — शान्त AV, etc

— रक्षण f. (आ) AV, etc — संकलितक Buddh

— सद्य f. (आ) Kāv, Kathas — सान्त्व R

सामपूर्व R — सुखा VS, etc — स्तिमित MBh, Kāv,

etc — स्निग्ध MBh, Kāv, etc — स्नान f. आ.

RV, TS, ३२, G. S. S.

any gentle motion. संस्रमः m. a g. cow

कणरकरा L g. heat मन्दोष्णम्, मन्दोष्णता L

g. language सान्त्वन्, सान्त्वान् n. pl. MBh,

Kāv, etc a g. laugh मन्दारितम्, मन्दहारम् W,

मन्दहासः Bhām, मन्दहासम् (Das) g. means

सामोपचारः, सामोपयः MW a g. measure

सौम्योपचारः MW a g. remedy सौम्योपचारः MW

g. (voice) नवनीतसम् Pañc g. words सान्त्वम्,

सान्त्वानि n. pl. MBh, Kāv, etc — प्रियवान् f

Hit — (esp.) ^{g.} gait words for winning an

advisary सामन् n. (m. only in TBz) TBz,

etc having a g. gait मुदुगामिन् MBh, Märkl

having a g. hand सुखहस्त R having a g.

lustre सौम्यार्चि Bcar having a g. voice

मसृणवाणी Grit in a g. manner सान्त्वया

ind BHP 'O g. Sir!' सौम्य (voc.) Mn 2.

125 of a g. nature मृदुकोप Var BḥS very g.

सुस्निग्ध † (आ) Var BḥS, Pañcar — सुमधुर

MBh, R, etc very g. speech सुमधुर: MW

with a g. motion सरनेलम् ind MBh.

gentleman । I महाशयः MW — आर्यमिश्रः

R, Prab, M. ricch — (in dram.) आर्यमिश्रः

Sak.

gentleness : I मादिवम् (युं & आ) Apast,

Yājñ, R, etc, मादिवभावः Mariv - सौम्यता

MBh, R, Märkp - सौम्यत्वम् Bhag, R.

+ II उपीडनम् - अरोधः MBh 10.712 - मृदु

n MBh, Kav, etc, (also मृदु m Pāṇ 2.2.8,

Vārṇ 3, Pat) - सद्यत्वम् Jātakam -

संनिर्गः MBh - साधु n ईश, MBh, etc - सौम्यम्

MBh, Pañcat.

devoted to gentleness अहिंसानिरत mfn

MBh-3. 2248 (bull of g. मृदुप्रौढ mfn MBh.

gentler I II नीचैस्तराम् ind Ait Be,

T Prät.

gently | I सदय (ibc) सदयम् ind —

स्वैरम् ind Kāv, Kathās, etc — नीचैः ind

Kāv — शानकैः ind RV, etc — शानैः ind RV,

SBr, etc.

I II नीचैः कारम्, नीचैः कृत्वा, नीचैः कृतम् ind

— मृदुकम् ind Lātṣ — रत्नक्षणम् ind MBh, R.

blowing gently along स्तिमितप्रवाहः Ragh

'g. flowing' मन्दवाहिनी MBh g. laughing मन्दहास

mfn Bhām going g. संवर्षः L speaking g.

रत्नक्षणादिना mfn L spoken g. सुभाषिन् mfn

Mariv.

genuine adj । II जात्य ये Mn 10.5,

MBh 5, R 2.9.40 (said of gold), Sus'r —

वासाव † (इ) Gol, Bhp, Pañcar. - प्रकृतिस्थ

Yajñ, Kāv, Var, Sus'r (also प्रकृतिस्थित Var),

प्रकृतिष्ठ Car — अथार्थ † (आ) Kāv, Pañcat,

etc — सत्य † (आ) RV, etc.

II अकल्पित - अनुपस्कृत - जेन्य RV 2.5.

1, 8.101.6 — प्रकृत MW — भूतमय † (इ) Bhp —

सास्विक † (इ) Maite Up, Mn, MBh, etc —

रुजात Bhp.

consisting of genuine jewels जोत्तिरत्नमग

H Paris 2. 4 g. (as elephants) देशज, देशजात

MBh, Hariv, R g. (as horses) देशज, देशजात

MBh, Hariv, R a g. edict वसुशासनम् Rājat

a g. gem सद्रत्नम् Kathās, Pañcar, ag.

इ — सम्भाषि m Kathās a g. ornament

सदलंकृति f Kathās a g. pearl सद्रत्नम्

Kathās, Pañcar g. state of anything

जाति f Yājñ 2. 246, MBh 12. 5334 having

g. wealth ज्योतिषस्य RV 7. 74. 3, 8 pure, i.e.

g. यज्ञ Mn, MBh, etc.

genuineness । I यज्ञ ṛ yajñ. Mālatīm.

genus. I II गोत्रम् W — जनिमन् न RV,

AV 1. 8. 4, 2. 31. 5, 6 — जनुस् म न. RV 2.

42. 1 (Nir 9. 4) — जातिमात्रम् W

(in logic) परम्.

belonging to a genus जातिमत् mfn

Sarvad 10. 9, Kan 1. 1. 18, Sch — प्राकरणिक

mfn Mānḍy, Kātyśr belonging to any

g. of जातीय mfn यः (APrāt 4. 28, Pān

5. 3. 6. 9 & 4. 9, 6. 3. 35, 42 & 46) Kātyśr, etc.

ge. g. (opposed to species) जाति f Lāty,

Kāty Śr, Pāṇ, etc, once जाती ये mBh 6.

456 the state of being both a g. and a

species परापरता, परापरत्वम् Bhāshāp a word

expressing the idea of g. जातीशब्दः L.,

जातिवचनः (seil शब्द) VPrāt, Sch.

geography । I भूगोलविद्या MW.

geometry । I रेखागणितम्.

II क्षेत्रगणितम्.

geometry and mensuration

रेखागणितक्षेत्रव्यवहारः.

geometrical । II क्षेत्रगत mfn.

any geometrical work (like Euclid)

क्षेत्रसंहिता W a bad g. figure अक्षेत्रम्

g. demonstration क्षेत्रव्यवहारः W g. proof

क्षेत्रोपपत्ति f.

germ. II चेक m RV, TĀ₂, VS, TS,

MaitrS.

according to the germ. मीज बीजम् ind. Mn,

BhP—any g. बीजम् (ये f आ) ChUp, MBh,

Kāv, etc. containing g. सबीज f (आ) MBh,

Kap, VP • the eternal procreative germ,

विद्यु.म् (once विद्युः२१ NrisUp, ये f आ, २ only

in विद्यु.विद्युः२१ L 'explainer of the g. of a

play' बीज, शीघ्रः the g. of a leaf मादि f

only L the g. of any composition as of a

poem, of the plot of drama of a magical

formula etc. बीजम् R, BhP, Dāśar, Pratyāp

the g. of ~~the~~ council नमोऽयम् Nām g. of the

air: अयम् Sarvad the g. of the Bija

प्रधानः Dāśar in Sāmānya, the g. out

which the material universe is evolved

प्रधानम् Tattvas, प्रधान, अयम् having no

g. in it निगम मयम् AgP original g.

विश्वम् in Kap, Sch (in phil.) the original

g. out of which matter or all apparent forms

are evolved. सूत्रादिभिः by Sāṃkhyak, Pāncar,

etc (TW 82) the primary g. of nature

अव्यक्तात् mfn Kath Up, Sāṃkhyak, etc

with g. (lit. and fig.) राजीज mfn (आ. न

MBh, Kap, VP calculation of original

germs बीजम् col calculation of primary

g. बीजम् col.

born in Germany. । I शर्मज्यदेशीय mfn.

the country of Germany. शर्मज्यदेशः

Āryav.

germinated adj । I प्रोद्भिस्त Kāv.

germinating adj । I उद्भिद MBh.

+II (as a plant) उद्भिज्ज chup, Ait up,

MBh, Mn, etc — उद्भिद MBh — जसि TS

7.5.20.1.

germinating । I प्ररोहणम् MBh, Sāṃkhyas,

Sch, Sinhās — प्ररोहः Kum, Kull, etc.

+II रोहः MBh.

gestation | I गर्भधारणम् MBh 3.10449.

| II गर्भपोषणम् W — गर्भभरणम् n Ragh 3.

12.

the last month of gestation सूतिमासः,

सूतिमासः m सूतीमासः L, वैजनन relating to

उ. गर्भ मृग Mn 2. 27.

gesticulate vb. II निरुप २ निरुपयति.

gesticulating I II निरुप मफ RV.

gesticulating निरुप ind. Sak.

gesticulation । II अङ्गहारः [Kathās],

अङ्गहारि m [L] — अङ्गविशेषः — गलितकः

Vikr 4. $\frac{56}{57}$ — नृत्त f AV, नृत्ति f RV

नृत्तम् AV, ŚBr, etc — नृत्तम् MBh, Var,

Kāv, etc — शास्त्री W — सूचा L — सूचि f

सूची L.

expressive gesticulation अभिनीति f L

a kind of g: व्युत्थानम् MW a particular

mode of g. वक्त्रात्मिका Vikr (v.l. वक्त्रात्मिका)

a song consisting of 4 parts (recited with

g. ~~संस्कृत~~ mālav 1. $\frac{3}{4}$ in Prākṛit. &

$\frac{8}{9}$ v. l. ~~संस्कृत~~ performance of certain

gesticulations accompanying the silent

repetition of prayers etc. in meditation

on real knowledge: सिद्धि ग गैरादि. w

with dramatic g. साग्निसम सा. sak.

gesture । I इङितम्.

I-II अभिनीति f L - चेष्टम् Mn 7.63

चेष्टा (Pan 2.3.12) Mn 7 f, Yājñ, MBh,

etc (Yajñ Ragh 2.43) - चेष्टितम् Mn, Suśr,

Var Bṛ S - नाटितम् (in comp also नाटक),

Kālid, Ratnāv, Bālar, etc - वलितम् Bhar

- विचेष्टितम् Kāv, Suśr - शाणी W

समाचेष्टितम् Kād.

acquainted with the g. of another

इङितकोविद्, इङितज्ञ mfn. the act of indicating

feelings by g. अनुभावनम् Sāh to affect a

g. आकरोमन् mfn with राह Rajat with

pāsupatas amatory g. सर्वदाशरणम् Sarvad

any g. निवेदितम् Ragh apprised by a g.

रोषित mfn. Rajat bodily g. शरीराकारः

(Malatam), शरीराकृतं f (Pat) expressed by

bodily g. (as dramatic sentiments,

passion, etc). आदि.क mfn Sāh, etc

external g. of the body आकारः (ifc आ R

2.8.24, Ragh 12.41) Mn, MBh, etc a form

of feminine g. considered as indicative of
amorous sentiments विलासः (यच् f आ)

g. expressive of passion अनुरोगेष्टितम् g.
(with the hand, eyes, etc) संज्ञा (यच् f आ)

MBh, Kāv, etc indication of a feeling (bhāva)

by g. अनुभावः Kpr, etc a kind of g.

चरित्रम् Vikr 4 (prob.) a kind of g.

नामम् Vikr 'a particular g.' esp. of an

archer in shooting. हरविम् L preconcerted

g. संकेतः Kathās, Gīt sign of a feeling

(bhava) by g. अङ्गशाला; Kpr, etc skilled

in the interpretation of internal sentiments,

by external gesture शङ्खितोक्तिविद्, शङ्खितरा

mfn with a g. नाट्येन ind Kālid, etc

with dramatic g. साभिनयम् ind Śak

amorous gestures कौटिल्यम् mscr, Sāh,

Heat to exhibit by g. निरुप, निरुपयति

g. to be made in presenting offerings

to an idol पञ्चमूर्ति W to indicate by g.

निरुप, निरुपयति languid g. कौटिल्यम् mscr,

Sāh, Heat languid g. in a woman

expressing (expressive of amorous feelings

'lolling, languishing' etc) वेरितम Dāsār,

Sāh one of the g. of dancing वेरितम

W, वेरित.

विद् — विन्दति, विन्दत — अवाप् ,

अवाप्नोति Up, Mn, Bh, etc — लभ् cl 1 (Dhātup 23.6)

लभते (ep also लभति, लम्भते) Br, etc.

अनुप्राप् — अनुसम्प्राप् — अभिगम्, अभिगच्छति

अभिगा, अभिजिगाति — अभ्याप्, अभ्याप्नोति

अश् (in classical Sanskrit only) अश्नुत

आपद्, आपद्यते — आलम्ब, आलम्बते

आह — आहरति IV, AśvGr, Mn, Yājñ, MBh, Kāthā

उन्मृज् — RV 5.52.17, 10.167.4, AV 18.3.73, TS 3.2.3.1

उपनिगम्, उपनिगच्छति — द्या — नक्ष

नक्षति, नक्षेत

निर्यत

निर्यतयति

निर्हे, निर्हेते

परिगम्, परिगच्छति

परिलभ्, परिलभते

प्रलभ्, प्रलभते

लभ् लभयति, लभयते

वी

वेति

संवृत्, संवर्तते

संसाध्, संसाधयति

सम्प्राप्, सम्प्राप्नोति

Mn, MBh, etc सृज्, सृजते Mn 8.140.

रक्

राकयति

रग्,

रघ् अर्ज् अर्जयति

to f. about

इ एति अयति, अयेत्

इ इयते

वृत् वर्तते

वर्तति

पत् पतति

पतति

पतति

पत्

पतति

निपत्, निपतति

निपतति

समुपसद

समुपसीदति

स

स

राध्य, राध्यति

राध्यति

उद्युज्, उद्युनक्ति

उद्युनक्ति

प्रतिबभू, प्रतिबभूते

अनुप्राप्

रिक्ती कृ, रिक्तीकरोति

अवाप्, अवाप्नोति

अनुप्राप् आधा,

आधते विद् 6 विन्दति, विन्दत

अनुप्रवह आपद्,

आपद्यते अवगम्, अवगच्छति

सम्पद्, सम्पद्यते

प्रतिपद्, प्रतिपद्यते

समासद्, समासादयति

अध्यास्, अन्वैव, अन्वैवेति

— अपिगा RV 7.21.5, etc — अभी, अभ्येति (acc),

— आविद् — आविश, आविशति, आविशन्ते

— निगा RV, AV, MBh — पत् c1 1 (Dhātup 20.15) पतति

— भू —

— भवति also Ā (Dhātup 34.37) Br, MBh.

— आया, आयाति

— उपया, उपयाति

I II विश, विशति (acc) R, Śantis

संगम्, संगच्छते संगच्छति

समाया, समायाति

समुपागम्, समुपागच्छति (acc) R.

आया, आयाति

उपया,

उपयाति

MBh, VarBrS, Bagh, etc.

संगम्, संगच्छति

संगच्छति

समाया, समायाति

समुपागम्, समुपागच्छति

विश,

विशति

(acc) R, Gāntis.

प्रया, प्रयाति

प्रया, प्रयाति

यज्जि २.४५ to g. यज्जि क

उन्मुच १४.१.५७, २.१०.६, 'SBr to g. उन्मुचते

उद्युज्, उद्युनक्ति, उद्युक्ते 'SBr ४.१.५.७, Lāṭy

उदायम् (उद-आ-यम्) P AV ५.३०.१५ to g. one's reward

समभिपद्, समभिपद्यत अभिक्रम्

गमनाय् संस्था, संतिष्ठते

संतिष्ठति उत्था उत्थापयति

उन्नाह्, उन्नाह्यति अतिशी

निस्तृ, निस्तरति to g. out

परिरक्ष्, परिरक्षते

अपवृत्

अत्ती अत्येति — पृ

पारयति (ep. and m. c. also पारयेते) RV, etc

लङ्घयति

अतिवह अतिवाहयति अतिवृत्

अतिसृप् RV, etc.

उपलभ उपलभते

संरभ संरभते

अवगम् अवगच्छति उपस्क उपस्कते

क्षिप् क्षिपति, क्षिपते

क्षिप्यति — मुच

मुच्यते — मुच्यति — मुच

16 (A and Pass with abl or instr rarely with gen.).

प्रतिविन्दु, प्रतिविन्दुसै — अपवृज्

अपवर्जयति — विहा, विजहति — P.

संक्लिश संक्लिश्यते

अतिवह अतिवाहयति — नृ ११

तरति — अभ्यती

समुह्या, समुत्तिष्ठति,

समुत्तिष्ठेत स्थिति तिष्ठति,

तिष्ठेत व्यवह, व्यवरोहति, व्यवरोहेत

अभितृ

सुदुराधर्ष mf (आ) n R.

to be got 1 II लभ pass लभ्यति (ep. also

लभ्यते) Br, etc.

सूप सूपचर

सुधर्ष, सुधर्षण सुदुरासद

सम्प्राप् सम्प्रापयति

कु

cl 8 A (abl or नस्) RV 8.4.10, Kaś to wish to g. up आह -

आजिहीर्षति, आजिहीर्षते पर्याप

desid परीप्सति MBh to wish to g. rid of विनी

विनिनीषते SākhBr to wish to g. up उत्सृष्ट

उत्तिरूपति RV 8.14.14, BhP.

पर्याप

परीप्सति

विन्द

विन्दु

g. at (enemies in order to kill them) (?) आप्र

ऋणग्रह

परापतिन्

वेदिष्ठ

RV 8.2.24

g. over the first ten days

नैदश्यम्

TāndBr.

g. rid of 1 I

व्यामोक्तः

MW

उत्तरः

विरागः

व्यातिक्रमः

समुत्थानम् (11) आ

अतीत u ing लम्भनम्

उत्थापक mfn wishing to g. इप्सु mfn

सम्प्राप्सु mfn MBh.

अवाप्ति लाभः

उपस्थिति
1 II लाभः f परिग्रहः MBh, Kāv, etc

प्रतिलम्भः, प्रतिलम्भितम् — सम्भवाप्ति

समापत्ति

लभनम्

समुत्सर्पणम्

अत्ययः

सुसरणम्
~~सुसरणम्~~

RV causing to g. up उत्थापनम्.

आपत्तोः

आ-पद्

got adj I I प्राप्त

Mn, Mbh, etc

अवाप्त

आप्त

, Mn, Hit, Kathās.

दापित

Pañc 1.144,
145

Rājā Rājat 6.50

प्रसक्त

W

प्रापित

Mbh, Kāv, etc

भावित

Mbh, Kāv, etc

लगित

लब्धक (इक), लब्ध L.

after the chaff has been g. in संहतकुसम्

निष्ठद्रुप्रभृति

g. at लब्ध

Kathās

g. at from all

परिसंयुष्ट

Mbh

g. in

आपन्न

SBr, KātyŚr, etc

प्रपन्नित

प्रतिपन्न

(any condition) प्रपन्न

ChUp, Mbh, Kāv, etc

समेत (acc) Pañcat g. into any state समेत

(acc) Pañcat g. over सम्प्राप्ति MBh (a disease)

अवतीर्ण Kathās g. rid of (demerit) छर्ति

g. rid off अपवर्जित one who has g. over

अतोला तीर्ण

(a defendant) who has not yet (by refutation) g. rid of a ex

अनिस्तीर्णाभियोगः अनुप्राप्त

परिगन्तव्य विधातव्य

संसाध्य सम्प्राप्तव्य

to be g. by begging अतसाय्य

RV 1.63.6 and 2.19.4

दापनीय (संकाशात्)

142

not to be g. hold of अध्रियमाण (pr pass p ✓धृ)

चाबदि स्वीकार्य

अपारणीय

उत्थापनीय उत्थापित उत्थापित

उपसंगृह्य

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

ghastly 1 II विशङ्कट

आ १ २ ३ ४ ५ ६ ७ ८ ९ १० ११ १२

Pañcat, Kathās.

ghat n 1 I घटः

L.

अभिप्यारः उरिज रक्जपम्

तनूनपम् तामरम् तौयदः नव नवनीतजम्

(चृत) चेतवम् वह्निभीग्यम् ताजम्

हवनीयम्

नहाज

पृत्ताक्त

पृत्ताह

वराज्यम्

चृतत्वम्

चृतिन

सार्पिष, सार्पिष्क

स्नेहसंयुक्त

18459

धृतपूतः

MBh 'full of g. (- like sap) धृतपूर्णः

धृतपूर्णकः

धृतम्

दौहित्रम्

महाधृतम्

धृतपूतः

धृतपूर्णकः

धृतकरञ्जकः

पृषदाज्यम्

लेखधृतम्

धृताहुति

अग्निधाम

नित्यधृतम्

सर्पिस वर्षाज्य

धृतहस्त आ

वर्षाज्य मधुसर्पिषी

धृतवती

धृतमय सधृत

सर्पिष्ठरम्

बहुसर्पिष्क

अध्याज्य

पृथक्

Kapisht.

महाजाली

relating to the Ghosha country दीषक

A. 11.

दीषक

xxxxxx

प्रेतः Mn, MBh, etc वेतालः Hariv,

असुरः RV 8.96.9, 10, AV, etc दिव्यपुरुषः

नरकामयः, प्रेत पेतः L

प्रेतनरः प्रेतिकः मलिनमुखः यक्षम्

रहातः वेतालः स्मनाननिवारिण

स्मशानवर्तिन स्मशानवे स्मन्

सत्त्वः, सत्त्वम् R, VarBrS, Kathās .

कौक्यातु

आत्मरादायः

the s. of a deceased person भूतम् Gr3, Up, Mn,

जीवितं परित्यज्

प्राणान् परित्यज्

Mlx Mn, Psh, Daś, Vet a kind of g.

चतुष्पथकृताशयः Gal

the state of a g.

प्रेतत्वम्

Heat,

भूतगणः

भूतग्रामः

भौती

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय
 धृत्य - धृतिना

पिशाचभाषा

Kathas, पिशाचिका (sc भाषा) L.

gibbous adj 1 II रवण्डमण्डल

W.

gibbous 1 I भ्रमः (110 2 आ) भ्रमणम्

1 11 भ्रामणम्

, भ्रामरम्

पानविभ्रमः

Cat epileptic g. आवेशः

कुमारचपल

श्रमणादि

'to grow glibly I II यरथराय' Nov A Karand 11.18.

उपायनम् प्राभृतः

प्राभृतम् प्राभृतकम् वरः

वरम् आ दक्षिणा

प्रदानम् Mn, MBh, etc वितरणम् Inser, Suśr .

अंहति f (also अंहती f) L अंहिती f L

अतिसर्जनम् अनुदेयी

अनुप्रदानम् अपवर्गि अपवर्जन् अप-

सर्जनम् अभिषम् इज्या उत्सर्जनम् उत्सर्गः

उदात्तः उपसर्ति उपसदः उपहारकः

उपहारिका जः त्यागः

— दः, दम्, दा — दत्तम्

— दत्ति — ददाति

— दाहः — दायः, दानम्

— दानीयम् — दामन — दायः — दिश

— दुःखम् — दुःखम्

— देयम् — देष्णम् — धनम्

नः — नभस् — निर्यातनम् — निर्वपणम्, निर्वपः

— निषिद्ध — निःषिद्ध — परिग्रहः, etc

— प्रतिग्रहः — प्रति f TS, AitBr — प्रदा L

— प्रदायित्वम्, प्रदि — प्रदेयः

— प्रेक्षणम् — प्रयति — फलम् — आ — ई —

— कति — — मंहनम् RV — मघः RV — रत्नम् RV,

— राति — — राधः, राधम् — राधस् — विमोक्षः

— विष्मः — विप्रणनम्, विप्र्राणनम्

— विहापितम् — शक्ति — — सनि —

— सनित्रम् — सनित्वन् — सनी — सनि —

संदेशः — सम्प्रदानम् — सातम् — साति

f I — स्पर्शः — स्पर्शनम् L.

accompanied by a g. of all one's goods (as a sacrifice)

सर्ववेदसः — — — — — अधिभोजनम्

RV 6/47/92 on question no. सदायः I and no. राधस n RV,

दानम् प्रथमम् 4.224 - 4.225 - सुदानम्

complimentary g. 1 I उपहारः

MBh, Megh, Kathās, etc.

अभ्युपनिषत्

उपग्रहः

1898 L.

उपग्राह्यम्

a desirable e. प्रहारणम्

L (v.l. for प्रवारण) fit

५५

दक्षिण

प्रसादः

वाग्दानम्

chosen at one's own liking कामवरः BhP a g. consist-

...

अन्वाहार्यः

निवृत्तदक्षिणा प्रदेशानम्

प्रदेशान् आयागः

दादद

सुता प्रतिदानम्

प्रियारव्यानदानम्

पर्वतदानम्

हर्षदानम्

वहुमानम् MW a g. made from duty धर्मदानम्

दानसागरः निबन्धदानम्

गोदानम्

देवः

राधर

शिल्पादानम् सहस्रसन्नि

सर्वदानम् भयदानम्

उपयाचितम्

it of

नः उपयाचितम्

मेवात्ति २ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ सुवर्णदानम्

तुलापुरुषः ,

तुलापुरुषम् -

AV, Paris 10 , Yajñ 3, BharP 2, MatsyaP 273,

महीप्रदानम्

प्रीतिदानम्

प्रीतिदायः

वर्तनदानम्

सर्वदानम्

L g. of sight चक्षुर्दानम्

W a g. of sugar moulded in the

शर्कराधेनु

श्रद्धादानम्

श्रद्धादानम्

शर्कराचलदानम्

उदकदानम्

निवृत्तदक्षिणा

पिशान्नदक्षिणा

अपिधे

हरणम्

रत्नवरः सुदायः

महादानम् महाप्रदानम्

दक्षिणाय

सहस्राभय

अदेशम् अदेशदानम् दस्युहन

द्वयम् RV 3.36.9, 4.17.6, 8.49.2 a man whose

चिकित्साप्राप्तः

शुल्कः, शुल्कम् आ

दानं दा समर्हणम्

उपह, निधा प्रवृत्त

g. may be made दासः

सुदाय

सप्तसागरदानम् सप्तसागरविधि सप्तसागरकम्

देय

दन्त्रिम mfn Mn relating to

दन्त्रिक

उदकदानिक mfn MBh relating to the g. of

गोप्रदानिक

समर्हणम्

देवादानम् सुदानम्

बहुदानम् सनिमत्

निबन्धनम्

यज्ञदक्षिणा

रुद्रायः

1. The state of the world.

दीर्घाष्टकम् MaitrS 4.8.3

MaîtrS 4.8.3

a student of the Veda who honours

THE POLICE DEPARTMENT OF NEW YORK CITY 2-1000

रपकुवा ५१.

उपसूत्राणकः Comm.

संख्या:

विश्राणिकः

अदानीय

काम्यदात्री

साभिय-

- दक्षिणम्

दानयोग्य

मालतिम 8.6 accompanied by दायी क

सदाक्षिण mf (आ) n Mn, Rajat accompanied by

महादान

रत्नवत्

पौड्रदानम्

स्वादुराति दानवत्

सनीहार

सनीहार

(The above is a list of names and their corresponding numbers in the original text.)

द्राविणोदय mf (ई) n RV 2.37.4, Vait 20.5 containing

पङ्क्तिराधस्

रातिन

afn RV

containing numbers of

पङ्क्तिराधस्

mfn RV

deprived of g.

दानहीन

mfn MW

दिय

देय

दानहि

मधवत्

मधवन्

रत्नभाज

आप्तदक्षिण

समेरस्

दामन्वत्

पिशङ्गुरानि

mfn

RV

containing

ing good g.

सुदत्र

mfn

RV.

दानिन्

दानवन्

12, msh 13.55.

1 II सदान mfn RV.

पुनर्मथ

राधस्पति

दियानाम् पति

firm रक्मभेदेषु mfn RV one whose g. are most abundant

संहिष्ठरानि

रनिन्

मधवन् मधवन्

दानिन्

रनिन्

सुराधस

पुनर्मथ

rich in g. 1 II दशवत् RV 6.50.8 दानशालिन

mfn धितावन् mfn RV 3.27.2 पुरुवार mfn RV (३)वरिन्

through g. दानतः ind MW very liberal in sacrifi-

cial g. सुदक्षिण mfn MW whose g. are like those of

कुमारदेष्ण उपदायलन्

Ragh 7.27 with g. सदान् mfn RV worthy of g. दानीय

mfn Pān 3.3.113, Kās.

सर्वगुणसम्पन्ना

mfn 14.

महात्मन्

महात्मवत्

mfn 15.

क्रय

क्रयार्थ

gigantic adj 1 I उल्कट

R, Prab, Pañcat, etc.

1 II अतिकाय .

gilded adj

सुवर्णपृष्ठ

MBh

—हेमपृष्ठ

~~Hariv.~~ Hariv.

1 II रसित

MBh

L

—रुक्मपृष्ठ

MBh, R.

सिल्वर गिल्ट 1 II पत्ररञ्जनम् ।

silver gilt 1 II विमलम् L.

सिल्वर गिल्ट कुम्भिलः ।

वेधनी वेधनिका L.

आरफोतनी भ्रमः आ ता-

स्फोटनी L स्फोटनी L.

a kind of g. worked by a string आविधः L.

अङ्गुलीस्थः अङ्गुलीस्थः अनुपनम्

अपाकशाकम् कडुकन्दः कन्दरम वृशम्

— सैकतेष्टम् : — स्वर्णभूमिका ।

~~~~~ शुष्णि शुष्णी f Kav, VarBrS, Suśr, etc,

शुष्कम् — शुष्काद्रिम

~~~~~ आद्रिम

~~~~~ इन्द्रभैषजम् : — उषणा — कटुग्रन्थि —

कटुषणम्

कटुभङ्गः 1, कटुभद्रः — कटुकटम्, कटुकटकम् 1

~~~~~ कफारि

~~~~~ गन्धोली : — पान्द्रकम्

dry g. नागरम् Suśr नागराह्वम्, नागरकम्

~~~~~ dried g. बदरः L.

महाकन्दम् — वचनम् — विश्वैषजम्

— विश्वैषधम् — विश्वाम् — शोषणम् — शोषणम्

L — हंसचक्रम् L.

fresh g. 1 I आद्रिम् Vishnus.

— आद्रिशाकम् — गुग्गुलुम् — चान्द्रारव्यम्

— शाङ्गम् — सुशाकम्, सुशाककम्

g. in its undried state आद्रिकम् (and f. इका L)

शृङ्गेर-पूर्णम् y)

शृङ्गेरः शृङ्गेरक

ग्रन्थिः — मूत्रजम्

महीजम् राहुच्छत्रम् रोलः

शङ्खवैराभमूलकः

निभावरी

सच्छाकम्

शटि-

to g. वसा

L, वशा

a plant resembling g. मेदीद्वी

वीरम्

अङ्गुलीयः

मणिच्छिद्रा, मेदा

(said to be one of the 8 principal medicines) मेदः

Suśr

a root similar to g.

वरा

a species of plant resembling

मैदोवती ग्रन्थिका

वनाद्रिका अरण्यमाद्रिका

ऐन्द्रम् महाद्रिकम् वनजा

girasol 1 II अकस्मिन • m L.

gird vb. I परिणह (only Pot. परिणहेत्)

MBh.

to gird on संनहं, संनह्यति, संनह्यते (acc)

AV, etc to gird round (as a sword) निवस्त,

निवस्ते MBh, R.

to cause to gird on संनह caus.

संनह्यति G. S. S.

girded by the 7 oceans (the earth)

सप्तसागरैरनघातं मयि (३१) न, Nris Up one

who has girded on his armour संनद्धोऽनघातं

mfn Kāth it is to be girded संनद्धोऽयम्

(impers) MBh.

girding । II आग्रयणम् Ragh.

anything girding मरुता (दे. ५ अ.)

g. a wife पत्नीसंनहनम् Katy Śr g. a wife

(at a sacrifice performed by her husband)

स्पश । ^{g.} girding on (esp. armour) संनाहः

MBh, R, Var Br S g. round परिगहनम्

Gobh, MānGr g. round नहसम् Vidah.

girdle: I T मेखलः, मेखलम् R - रशना RV,

etc — मेखल दामन, न R - दामन न (म L).

I II कक्षः, कक्षा MBh, BhP, etc, कक्षम्

कक्षम् RV, AV 8.4.6, 18.1.15, MBh, etc —

कच्छा (v.l.) कक्षा Nelak. on MBh 4.13.22 —

करिग्रम् BhP 6.16.30 — करिनाडिका, करिबन्धः,

करिमातिका L — करिरूत्रम् BhP, Pañcad

कन्दलम् (आ) न L — काञ्ची कलापः (ifc)

f आ Bharty 1.66 — काञ्चीबन्धनम् Buadh.

गात्रिका — गात्रिकाबन्धः L — पट्टकः Heat

रास्ना VS, SBH — वस्ननम् L (करि भूषण)

वेस्ननम् MBH, Pañcat — शक्तनारी Kāvyañ 3.149

शम्पा Hariv — संसाप्ताकी Gal — सूनाम्

(recorded. to g अधिचादि also सूनाः) BHP

सूना — सूना L.

a girdle (with Magas) भावसारम् (?),

भावसारः VP any g. मैत्रजी (seil. मैरवला)

MBH, Kāv, etc being on the g. (?) औपकलाप्य

mf — the binding of a girdle in order to

begin any work परिकरबन्धः MW a

Brahmin's g. made of triple string of

munja grass. मैऽजी (seil मरवता, the

ceremony connected with investiture with the

g. मरवता (ifc f आ) Var Br S down to the

g. उपकलायश्च ind gāṇa परिभूयादि Kāty. on

Pāṇ 4.3.59 (Kāś) an elephant's g. चूषा

L, चूषा Gal a g. (as worn by men esp.

of the first three classes: नरवता AV, etc a g.

(as worn by woman) मरवता AV, etc 'g.-band'

मरवतायामन n R a g. (esp. a woman's g.)

furnished with small bells and other

ornaments) काञ्ची R, Ragh, Megh, BHP, Sus'z,

रवानी a g. esp. a woman's zone. furnished

with small bells and other ornaments)

काञ्ची R, Ragh, Megh, BHP, Sus'z, रवानी

~~a g.~~ a g. made of Mūrvā मेवी a g. (of

a married woman) वल्गः, वल्गम् (life f

अट) MW a g. of sacrificial grass put upon a

young Brāhman at his investiture अग्निमूत्रम्

L a g. of small bells करि शृङ्खला L a g. of

small bells worn by women चंदरी Bhojape.

215 g. of the sky आकाशकशत । a g. of

tinkling ornaments worn by women चंदरी

Bhojape 215 the g. of a wife पत्नीसंगहनाम्

KatyŚr, Sch 'g. - place' मेखलापदम् Kathās

(esp-) a g. to keep up a garment परिकरः

Hariv, Kav, Rājat, etc girt with a g. of

mūñja grass मोक्षजम् mpn Hariv a golden

g. हेमकशः Vās having a beautiful g. सुपटम्

mpn Heat.

having a girdle । T मेखलावत् म्भन् Katy Sr

सरशन म्भन् Āp Śr.

+ II नारनाव म्भन् ŚB.

having a gold girdle हिरण्यरशन म्भन् Bhp

having a golden g. हेमकश म्भन् R, हेमकश

म्भन् (-अ) M, MBh having no g. अरशन म्भन्

MaitrS having (only) air for a g. (said of

Munis and Rishis) वातरशन म्भन् RV, TĀr

having the g. slipped down. अधोनीनी MBh

investiture with Brahmanical g. मुञ्जवन्धनम्

W. jewel on a g. मेखलमणि m Kām a kind

of g. पठिलाङ्गः, पठिलाङ्गम् BhavP a military.

g. सारसनम् (also सारशानम्) L near the g. (?)

उपकोलापम् mfn — उपकोलापम् ind grana

परिमुरवादि Kāty. on Pāṇ 4. 3. 59 (Kās) 'place

for g.' रशनापदम् L (tinkling) produced by

a girdle मेखलोत्थ mfn Bhartṛ a small g.

सारनाका Kāth together with the g. सरशान

mfn: ApS २ wearing a g. मेखलाविन mfn

AP. २ at, Sch — मेखलिक mfn g क्रीडादि,

मेखलिन mfn MBh, Hariv wearing a g. of

मेखलिन mfn ifc MBh, Hariv wearing a g.

made of Murvā मौर्वी मेखलिन mfn MBh

wearing a g. of munja grass मौञ्जिन mfn

Hariv wearing a snake as a g. नागमौञ्जिन

mfn MBh.

a woman's g. । I रासिका L — सप्तकी L

सारसम् L, सारसन.

a woman's girdle formed of several threads

रशनीकलापः, रशनीकलापकः, Kāv a woman's g.

formed out of several strings रशनाकलापः,

रशनाकलापकः Kāv a woman's g. (said to be

formed of 25 strings). सारसनम (also सारशनम)

Sis.

to put on a girdle । I मेखली कृ, मेखली-

करोति MBh, Kām.

having girdles अनिरशन mfn.

girdled adj. = रत्नानां SBr.

girdled with gems मणिमेखल Ritus g.

with a serpent as with a bracelet (as Śiva's

hand). नल्लभिकुलारिथ Kum ocean - g. (the earth)

लोभनीनी BhpI well g. सुमेखल MW.

girl n I कन्या RV, AV, etc, MBh, etc

बाला Mn, MBh, etc — बालिका Kāv, Pur.

I II अग्रत Nir, Gaut, for अग्रदत्त — कन्या

RV 10. 61. 5, 10. 11, 21 — कन्या RV, Pañcad,

Kāvyaḍ — कन्याका RV 4. 32. 23 — कन्याका

MBh, śāk, yājñ, etc — कन्याका कन्याका

— कन्याका RV 8. 35. 5, कन्याका AV 5. 33,

14. 2. 52 — कन्याका L — इत्ता L — लक्ष्मी (g

गौरादि) R, Śuśr, etc — दारिका Hariv, Kathās,

दारिका Bhp 4. 28. 21 — दारिका L — दारिका RV,

etc, सुवती MBh, R, etc — योषणा, योषन् f RV,

योषित f — विश्रमवती Harav.

a bad girl सुकन्याका Kathās 26. 58 a

beautiful g. सुकन्या MW being a g. कन्यामय

mf. Ragh 6. 11, 16. 86 belonging to a young g.

कौमार mf (इ. न. Kathās 12. 7. 50) the birth of

a g. रभीजन्मन् n VarBṛS a girl unfit for

marriage प्रापणिका L a Brāhman g.

ब्राह्मणदारिका Buddh (lit.) 'bullish-looking'

g. (unfit for marriage) अक्षयवर्ण L consisting

of a g. (as property etc.) कन्याभम mfn. Ragh

6.11, 16.86 a dancing g. शकुन्ता (Pan 4.3.119)

L a dwarfish g. unfit for marriage मण्डूषिका

वृक्ष S (L = रत्नलपदेहा, v.l. मण्डूषिका, मण्डूषिका,

मण्डूषिका, मण्डूषिका) the father of a g. कन्यावर्ण

m Gant 4.8 a five year old g. representing

Durgā at festivals सुभगा L a g. arrived at

puberty मध्यामा L — मध्या साह a g. attending

in the women's apartments (whose hair is not

whitened by age) असिना, असिणी L, असिणिनी

Pañ 4.1.39, Kās' a girl g. causing joy to a

family सुखदायाणी Pañcat, Bhp, Vet a g. doing

honour to a family सुखदायाणी Pañcat, Bhp, Vet.

a girl g. eight years old (personating the

goddess Durgā at a festival of this deity)

सुखदायाणी a g. eight years old prior to

menstruation गौरिणी L, गौरी a g. from eight

to ten years of age अष्टमि (gana śikhaṇḍi)

L a g. fifteen years old who personates the

goddess Durgā at a festival of this deity

क्षेत्रज्ञा a g. from ten to twelve years old

कुमारी AV, Ait Br, etc — कुमारीनि AV, Tāndya Br

MBh, etc a g. given as a present to a Brāhman

house-holder नैवेदिताम् W 'a girl nine years

of age' रोहिणी a g. nine years old who

personates Durgā at a festival in honour of

this goddess चित्तरात्रि a g. of fourteen

(before menstruation) who impersonates Durgā

at the festival of that Goddess पीठनाथिनी L

a g. of four years old who personates the

goddess Durgā at a festival held in honour

of that deity चित्तरात्रि L a ~~girl~~ g. of good

family कुचनभक्त R, कुचनभक्ता a g. of 12 years

(representing Durgā at the Durgā festival)

भैरवी L a g. one year old representing the

goddess Samdhya at the Durgā festival संध्या

L a girl's property कन्यासंपत्ति R, कन्यासंपत्ति

a girl supposed to cause the death of a man

who has had intercourse with her विवाह कन्या,

विषयक Mudr, Kathās a g. too fond of gadding

about (unfit for marriage) विहारिणी L a g.

who chooses her own husband स्वयं पति,

Siddh 'a g. (who has the marks of puberty?)

असाधारण a g. with peculiar qualities पति L a g.

withered limbs and therefore unfit for

marriage शरभा GrS a knockkneed g. unfit

for marriage नलजानु f L a lovely g.

कन्यारत्नम् a marriageable g. सप्रोढा Subh.

a young girl | I कुमारी AV, Ait Br, etc.

| II (according to some) अनुधस f RV—

— बलभद्रा L — माणविका Pāṇ. 3.4.72, Sch —

वरदा L — दासु f Das'.

a young girl from eight to ten years old

अलकनन्दा L a young g. (in whom menstruation

has just ~~commenced~~ commenced) रोहिणी Grihyas,

Pāṇcat 'g.-jewel' कौमारिक मण्ण abounding in

girls कुमारिक मण्ण gana गीह्यादि following

after young g. कौमारिक मण्ण L furnished with

g. कुमारिक मण्ण gana गीह्यादि liking g.

कौमारिक मण्ण MBH 1. 4054 a number of g.

शैवतम् दृष्ट (Pāṇ. 4. 2. 38).

girt adj । I संनद्ध RV, etc.

II परिनर्जित R — रासना SBH.

girt by । II निवेष्टित (instr or in comp),

Var, R — परिरम्भित (५८) BHP — रशना (५८)

Hariv, BHP.

girt with नद्ध Sāṅkh S₂ — वीत (instr)

RV, BHP g. with the sacred thread संवीतिन्

Sinhās sea-g. सागरमेखल f (आ) —

सागराम्बुरशान f (आ), Var Yogay well-g.

सुसंगत मर well g. with सुसंगत (instr)

R.

girth. I I परिहरः Hariv, Kāv, Rajat, etc

कक्षः, कक्षा MBh, BhP, etc, कक्षम्.

I II उदरत्राणम् L — कक्षा (v.l.) कक्षा

Nalak. on MBh 4.13.22 — कक्षम् mfn (आ) न

L — नीनाहः AV — रशना RV, etc.

a carrying - girth रशनाम् Hariv, an

elephant's leathern g. दूषा filling out the g.

कक्षम् mfn RV 5.44.11, कक्षम् mfn RV 1.10.3

furnished with a g. कक्षम् mfn the g.

of a horse मेरुका Kathās girth (of an animal)

कश्चा RV, AV 8.4.6, 18.1.15, मरु, etc having

a wide g. महभोग Kathās a horse's g. वर्या L

region of the g. कश्चः, कश्चा AV 6.12.2, सुस, etc

मरिच, etc having golden girths सहमकश्य मरु

मरु having 10 girths दशयोत्र मरु RV 10.94.7

— दशकश्य मरु RV 10.94.7.

दा ददाति (दत्ते) 1 दति (दत्ते)

प्रयच्छते
प्रयम्, प्रयच्छति, ^

अधिधा अपिधा अभिधा,

अभिददाति अभिसृज् अवविष

आधा, अदधाति, आधत्ते आमह्,

आमेहे (आदत्ते, आमहेते) आवृज्, आवृक्ष्

उत्सृजेत

आशक् आशिक्षते उत्सृज्, उत्सृजति ^

उपकृष, उपकर्षति उपदा

उपददाति उपधा, उपदधाति,

उपधत्ते उपमा उपसम्पद् उपसम्पादयति

[— उपावृत्, उपाकरोति, उपाकुरुते — उपावसृज्

उपावसृजति २५५

RV 1.142.11, 3.4.10, 10.110.

— उपाह, उपाहरति, उपाहरेते —

अर्पयति — दध्

दधेत् — दादधि

— दाश — दाशति, दाशते — IV 1.108.8, 2.125.4, etc

निक्षिप्, निक्षिपति — निविद्, निविदयति,

निवेदयेत् — परिदा, परिददति, परिदत्ते — पिष्

पेषयति — प्रतिदा, प्रतिददति, प्रतिदत्ते

प्रदा, प्रददति rarely प्रदत्ते — प्रवच, प्रवक्ति

प्रादा, प्राददाति — मंह — मंहते

मह, महते, महयेत — 1. 117. 17, 4. 17. 1, 117

रद् — रदति — रदते

रा, रास — राति — रात

लभ — लभयति — लभयेत — वह

वाहयति — वाहयेत — विवृज

विवर्जयति — संगम् — संगमयति

सन — सनति, सनते, सनोति, सनुते — समादा

समाददाति — समुत्सृज, समुत्सृजति — सम्प्रदा

सम्प्रददाति — स्पृश — स्पर्शयति

स्थ शयते Mn, MBh, etc.

॥ ११॥ दीज, दीज

द्वितीयः अध्यायः १.७

येण चणित् — कुं वृत्त्यति

तीजराति ॥ १०० ॥ — दाय ॥ १०० ॥ दायत ॥ १०० ॥

— दास — दासीति, दासित — पिञ्ज — 10

पिञ्जयति _____ पिस् _____ पेस्यति _____ पृष _____ पथति _____

— वहि, वहि — वहि (वहि, वहि, वहि)

— वल् c1 1 वल्ते Dhātup 14.24 — भल् (or वल्) c1 1

मेलने दिनांक 14.09, महत्त्व 1 महत्ते धडा 10.00 रक्

10. रिक्ति - लक्ष्मि लब्धयति

— 81.3 (v.3) — ला ३३ (३३.३३) कति — ३३.३३

— बल्ह ३३.३३ बल्हा ३३.३३ ३३.३३ — शण ३३.३३ शणति

शणयति — शुक् ३३.३३ शुक्यति ३३.३३ ३३.३३ —

अण ३३.३३ (३३.३३) अणति ३३.३३ (३३.३३) अणयति

— सह ३३.३३ सहयति

फलोन्मुख ३३.३३ ३३.३३

प्रदा ३३.३३ प्रदायति ३३.३३ ३३.३३

दास्वत् ३३.३३ आकृ ३३.३३ ३३.३३

81.3, A^v 4.38.2 ३३.३३ (३३.३३) ३३.३३ प्रयम्, प्रयच्छति

प्रयच्छति ३३.३३ ३३.३३ ३३.३३ दा

ददाति -

दा ३ ३ ददाति (दत्ते) (कन्याभ्यः) (३.३, ३.३, ३.३, ३.३)

दा ३ ३ ददाति (दत्ते) (कन्याभ्यः)

प्रत्यर्पयति (३.३, ३.३, ३.३, ३.३)

कु (३.३, ३.३, ३.३, ३.३)

चुम्बनम् विधा (३.३, ३.३, ३.३, ३.३)

वितृ (३.३, ३.३, ३.३, ३.३)

प्रत्यर्पयति (३.३, ३.३, ३.३, ३.३)

(दत्ते) (कन्याभ्यः) (३.३, ३.३, ३.३, ३.३)

दा ३ ३ ददाति (दत्ते) (कन्याभ्यः)

प्रत्यर्पयति (३.३, ३.३, ३.३, ३.३)

समुत्सृज, समुत्सृजति Mn, MBh, etc — निष्ठा caus HPar

f. anything richly हिर cl 1 क्षरति (ep. also क्षरते) Ved

क्षरति (7.2.34) क्षरति, क्षरति, क्षरति, क्षरति, क्षरति

क्षर cl 1 क्षरति (7.2.34) क्षरति, क्षरति, क्षरति, क्षरति, क्षरति

क्षरति (7.2.34) क्षरति, क्षरति, क्षरति, क्षरति, क्षरति उपदा,

उपदधाति सन्देशम् दा उपदधाति

(दत्ते) (सन्देशम्) 17.181

about an event प्रवृत्तिम्प्रदा .

to g. in marriage 1 II भार्याम्प्रदा — प्रदा (scil

भार्याम् — सम्प्रदा, सम्प्रदधात, सम्प्रदत्ते

1 II उपसा, अपसात्

II उपसा, अपसात्

— राम, राच्छते

— रामाशा, रागाच्छते

(acc) R, Hariv, etc (once in Bhatip)

दक्षिणदिशं दक्षिणदिशं दक्षिणदिशं दक्षिणदिशं

(दक्षिण) (with आत्मानम् वेदाय) Kathās 5.57.

उन्मुक्त, उन्मुक्ताति, उन्मुक्ताति

— उद्गम, उद्गमात् — वम

19) वमति (Ved also वमिति) RV, etc.

1 II फल् cl 1 फलति (ep. also फलेते) Kir

— विदा, विददाति R.

to g. out a particular sound गञ्ज cl 1 गजति

7.1 तप तपोते (तपोते)

RV, etc.

to g. over 1 I परादा, पराददाति RV, AV, ŚBr.

अतिप्रयम् अतिप्रहा अतिप्रहिते

ŚBr = अनुयम् Divyâv.

to g. over to संयुज caus संयोजयति R, Pañcat

— सम्प्रतिपद् सम्प्रतिपादयति (सम्प्रतिपादयति)

दा ददाति दत्ते (दत्ते अवकाशम्)

दा ददति

(दत्ते) (अवकाशम्) दत्ते

~~to g. to~~ 1 II आरिच — संयम्, संयच्छति

(dat. gen.) सम्प्रयम्, सम्प्रयच्छति, सम्प्रयच्छते

(dat. gen., accord. to Pān 1.3.55 also instr.) RV, etc .

to g. to anybody an equal share of अर्धम् (acc.,

gen.) RV 2.30.5 and 6.44.18 to g. to any one to take with him

आवाक संदा, संददति, संदत्ति

RV, AV to g. to one's self आह, अहत्ते

ep. also rarely

सह — (with दा) to g. to (when the action is permitted)

संयम् संयच्छति (when the action is not permitted)

the action is not permitted संयम् संयच्छति

(with dat. of person).

to g. up 1 I संत्यज्, संत्यजति Mn, Mbh, etc ____

विमुच्य, विमुच्यते, विमुच्यते — प्रमुच्य, प्रमुच्यति, प्रमुच्यते

विमृज्, विमृजति (to g. up 1 I)

— संन्यस्य, संन्यस्यति — संन्यसति

— त्यज् cl 1 त्यजति IsUp 1, Mn, MBh, etc — ब्रू caus

वर्जयति ChUp, GrŚrS, MBh, etc — मुञ्च cl 6 ष (Dhātup

मुञ्चति, मुञ्चते MBh, Kāv, etc — हा cl 3 (Dhātup

मुञ्चति, मुञ्चते

अपवह — अणोह-Ā — अभिरांत्यज-

MBh — (as one's anger etc) अवसृज MBh 5.1822 and

उत्तृ, उत्तरति — उत्तरति (उत्तरति)

(135) उद्भू, उद्भुवते — उपरम् (Pān 1.3.25) उपरमति;

उपरमेव MBh, R, BhP, comm on BrĀrUp, Daś — उपारम् ,

उपरमति, उपारमते MBh, R, BhP, Kum — नश caus नाशयति

नाशयति M-Bh, Kāv, Pañc — निक्षिप्, निक्षर्पति

न्यस्यति

— न्यस्, न्यस्यति, () पश्ये — न्यस्, न्यस्यति, न्यस्यति

R — परादा, पराददाति RV, AV, ŚBr — पारिमुत्, पारिमुत्

— पारिमुत्, पारिमुत् I — पारिमुत्, पारिमुत्

प्रतिनिःसृज् * प्रतिनिःसृजति (dat) ŚBr — प्रतिमन्, प्रतिमन्ति

प्रातमुच्यति Mñish, Pñish — प्रातपाह, प्रातपाहरति

— प्रदा, प्रददाते, प्रदेत् — प्रधा, प्रधत्ते

प्रवेमुच्य, प्रवेमुच्यति, प्रवेमुच्यति

प्रविलुप्, प्रविलोपयति — प्रविह, प्रविजहति

प्रहा, प्रजहति MBh, Kāv, etc — रिच cl 7 (Dhātup

29.4) रिणक्ति, रिङ्ग cl 1 (Dhātup 34.10) रेचति

रिच्यते (e . . also रिच्यति) RV — रिच्य caus (or

cl 10 — जान्ती, जान्तीकरोति — लिप्य

विधूनुते विनिवृत्ति विनिवर्तयति
(AV, Mā, MBh) विधूनुते

विनिवृत्ति, विनिवर्तयति
विनिवृत्ति: — विप्रहा, विप्रजहाति MBh

विप्रहा, विप्रजहाति
— विप्रहा, विप्रजहाति (rarely \bar{A}) KātyŚr, MBh, etc — विसृज

विजहाति MBh, K, etc — विहा, विजहाति MBh, Kāv,

etc — व्यपकृष्य, व्यपकर्षति Mn, MBh, etc — व्युत्था, व्युत्तिष्ठति

व्युत्तिष्ठति — व्युदस्य, व्युदस्यति MBh, Kāv, etc

व्युत्सृज्य, व्युत्सृजति — संहा, संजहाति MBh

समुज्झ, समुज्झति — समुत्सृज्य, समुत्सृजति Mn, MBh,

दा. ८१३ ददाति (देत्ते)

आपानम् १५४

मातम्

निवृत्त

दा

ददाति- (देत्ते)

पन्थानम्, भागेम्

प्रसू, प्रसूति, प्रसूति

दा. ४, ५

भागेदा, भागेगम्

उद्युत्स

उद्युदस्यति

BhP 4.7.44.

अनुदा

अवकाशं कृ, अवकाशंदा

SBr, etc. — अपगम्

नम्

cl 1 नमति

(Dhātup

जगति

विशुद्ध pass विशुज्यत

आतन्त्रा (IV 1.81.3, -) अदित्क

अतन्त्रासंरु (IV 1.81.3, -) अतन्त्रा

to be given 1 I प्रदा pass प्रदीयते Mn, MBh,

etc .

1 II धा pass RV 1.81.3.

प्रदा प्रदीयते

हा प्रदीयते (प्रदीयते)

निभुत् निभुत्ते

दा दापयति (दापयति)

प्रदा प्रदापयति

caus सम्प्रदापयति R.

सम्प्रदापयति (18539) सम्प्रदापयति

acc.) Megh, Bhatt.

सम्प्रदापयति (18539) सम्प्रदापयति

Megh Mn, etc रह. caus cl 10 P (35.6) Bālar.

to cause any one to g. up त्यज caus त्याजयति

परिदापयति (18539) परिदापयति

दापयति (18539) दापयति

8, प्रतिदापयति (18539) प्रतिदापयति

प्रतिदापयति (18539) प्रतिदापयति

... live to प्रमू-न ... प्रमू-न ... (as one's

... अभ्यास ... (...) ...

... मुमुक्षु, मुमुक्षु ...

... दिदिषु ...

... सिष्यु ...

to wish to g. 1 I दृ ... desid दिद्मिनि (Pāṇ 7.4.54 and 5

RV, etc.—

... I II दृ ... दिदिषात, दिदिषित ...

शिक्ष c1 1 शिक्षानि RV.

... विष्णि ... तेनिषित

khBr to wish to g. in marriage प्रदा desid प्रादिस्ते

to wish to g. over सम्प्रदा desid सम्प्रादेत्सते

Nir.

given adj I I दत्त RV cf 8, 10, AV, etc

— वितीर्ण MBh, Kāv, etc.

I II अभिसृष्ट R, etc — आहित — असृष्ट

— उपसन्न MBh — उपहित MBh, R, Mṛicch,

etc — उपपादित — उपाहृत Var BrS, BhP,

etc — कोण L (= दत्त) — दात — निहित

RV, etc — निवेदित MBh, R, Kathās, etc —

प्रतिपन्न Ait. — प्रतिपादित MBh, Mṛicch, R

— प्रयत RV, etc — प्रोत्साहित Hit. — रात

RV, etc (often ise) — लम्बित MBh, Kāv, etc
 — वाहित Bhpr — विकल्प Mātṛ — निवर्जित
 MārKP — विहायित W — सम्प्रतिपादित BhP
 — सात RV.

not go II अदत्त.

an article purchased and given back

प्रतिद्वयम् W anything g. by a brother to a
sister in her marriage भा. तृदत्तम् Mn 9.

92 as g. यथादत्त R entirely g. सूत

Pāṇ 7.4.47, sch = सुदत्त g. as a boon

वरदत्त R g. (as a name) हित ५ (अत) AV

g. (as a son) प्रणीत MBh 1.4672.

g. away III अपवर्जित — निक्षिप्त Mn,

MBh, Kāv, etc — परीत (Pāṇ 6.3.124) VS,

MBh — विश्राजित Gobh, R, etc — समुल्लूष MBh,

Kāv, etc — (also in marriage) प्रत TS, etc.

g. back III अनुदत्त Pāṇ 7.4.47, Comm.

— अर्पित Ragh 19.10, etc — परावृत्त W —

पुनर्त्त f (आ) Tānd Br, पुनर्दत्त g. before

पूर्वदत्त Heat ~~g. by Brahmanā~~ ब्रह्मदत्त MBh,

R g. by a father (as a woman's peculiar

property पितृदत्त MW 'g. by Bhaga' भागदत्तः

MBh g. by Brahmanā ब्रह्मदत्त MBh, R, Tār

— ब्रह्मरातः Bhp g. by Indra वासवदत्तः

Buddh g. by Jamadagni जमदग्निदत्त RV3.

53.15 g. by Krishna कृष्णदत्तः g. by Nāgas

or serpents नागदत्त MBh 1.5033 (~~नागदत्तः~~)

(v.l. नागदन्तः) g. by relations अगदन्त

vājñ g. by the Maruts मरुदन्त Pān

1.4.58.59, Vārtt 4, Pat g. by us अस्मदन्त

VS 7.46, TS g. by Vishnu विष्णुदन्त BhP

'given by the word of mouth' वागदन्त f(आ)

W g. in marriage सम्यदन्त Hariv g. in

marriage after the manner of Brāhman

ब्रह्मदेय Mānlyr, MBh (in arithm) a g. number

द्वयः g. out विदन्त Kar on Pān 7.4.47 g. out

for something else निहृत Ratnāv,
 Kathās, Rājat g. over सम्यक्त MBh (in
arithm) a g. quantity दृश्यः g. through
affection प्रीतिदत्त L g. through love प्रीतिदत्त
 L g. to विहारिन् Yājñ, MBh, etc —
 संस्थित (loc or comp); Hariv, Kāv, VarBrS
g. to pleasure विनोदरसिक Kathās g. to pride
 मानसक्त VarBrS.

g. up । I विमुक्त R, Bhp — प्रमुक्त R —

मुक्त MBh, Kāv, etc.

III उपरत R — जित Mn 4.181 — निर्मुक्त

— निवर्तित MBh, Hariv, Pur — न्यस्त Mn,

MBh, Kāv — परत Pān 7.4.47, Sh — प्रतिपत्त

SBh — प्रतिमुक्त Mricch — प्रत्यस्त Bhṛt — प्रमृष्ट

Hariv (च. ल प्रमृष्ट) — प्रविद्ध R — प्रमृष्ट Hariv —

सम्परित्यक्त — सृष्ट Daś — हात Bhp g. up (as

grief, anger, a vow, etc) अस्त (only in comp) VP,

kathās, etc g. up to वर्तक (ifc) R g. again

पुनर्दाय ind RV entirely g. up to sorrow शोकलाकस

MBh, R having a hand g. for support दत्तहस्त

etc sawad 4.39 having g. up विनिवृत्त R

निवृत्त (abl or comp) MBh, Kāv, etc 'moon-g.'

अप्रदत्तः 'not g. away (in marriage)' अप्रत्ता Nir,

Gaut, for अप्रदत्त not g. back अप्रतीत्त AV 6.117.1

— अप्रत्त PBr, for अप्रदत्त not g. in marriage

अदत्त not g. to अनवरद्ध (gen) ऽBr not willingly

g. (as a girl into marriage) असंप्रदत्त Hariv

10106 one to whom a sign has been g. ~~वृत्तसंकेत~~

वृत्तसंकेत Rājāt 4.221 one who has g. दत्तवत्—

प्रत्तवत् W one who has g. his consent वृत्तसंकेत

one who has g. nothing अदत्त AV one who has

g. up विरत MBh, Kāv, etc one who has g. up

all (wordly) attachments निर्मुक्तसङ्ग Bhp one

who has g. up anything अवसित [abl MBh 12.

7888, (or in comp), Yājñ 2.183] one who has

g. up his body संन्यस्तदेह MW one who has

g. up the religious mendicant प्रत्यवसित one

who has g. up the world अपविद्धलोक BhP one

who has go up using seats जितासन BhP 2.1.23

one who has g. up works कर्मसंन्यासिक L one

who has g. room (to sit down) विसृष्टभूमि MW

one who has space g. (to sit down) विसृष्टभूमि

MW properly g. सुदन्त Kār on Pāṇ 7.4.47 totally

g. up to लालस f (आ) (loc or comp) MBh, Kāv,

etc, लालसक f (इका) विक्र well-g सुदन्त Kār

on Pāṇ 7.4.47 when the name has been g.

नाम्नि कृतसति wholly g. up सम्प्रभित्यक्त MBh

— समुत्सृष्ट MBh, Kāv, etc wholly g. up to

sorrow शोकपरायण MBh, R.

to be g. ~~up~~ I दातव्य AitBr, Mn, etc —

देय — प्रदेय इ (आ) (with dat, sometimes in comp

with the recipients) Mn, MBh, etc.

II आवेय इ (आ) Pañcat, etc — प्रतिपादनीय

ṣak — प्रतिपादयितव्य Kād — विदेय Āpast —

सम्प्रदातव्य Car.

to be g. (also in marriage) प्रदानव्य Mn.

MFh, etc to be g. (as an ~~answer~~ answer) प्रतिपत्तव्य

R — प्रतिवक्तव्य R to be g. back प्रतिद⁹य

Yājñ, MBh — प्रतिदातव्य Yājñ — प्रत्यर्पणीय

Kull to be g. in marriage दातव्य Dāyabh.

(Paith), Kathās — प्रदेया MBh, R, Kathās ~~to~~

to be g. over सम्प्रदातव्य MBh, सम्प्रदानीय

Pañcat.

to be g. up I सत्याज्य MBh, Kāv, etc

परित्याज्य MBh — वर्ज्य Mn, MBh, etc —

मौख्य Yājñ, मौखनीय — त्यक्तव्य MBh 1.6183

8 6195, R — त्याज्य (Pāṇ 7.3.66, Vārtt),

Bhag, etc — विमौक्तव्य R — मोक्षणीय MBh, R

— मौक्तव्य Mn, Yājñ.

III उत्क्रमणीय MBh — प्रतिनिःसृज्य L —

प्रविजहा L to be g. up (as incurable)

विवर्तनीय Car to be g. up in despair त्यक्तव्य

Subh easy to be g. up सुखज $\frac{1}{2}$ (आ) Kir

improper to be g. अदय unfit to be g.

अदय having g. आवाय ind. p — अति-

मुख्य ind. p — मुक्ता ~~the~~ $\frac{1}{2}$ Br, etc not

having g. अदत्ता AV 12.4.19, etc.

caused to give to दापित mfn (acc).

(dat) Kathās 22.149 caused to g. up विहापित

mfn . °

caused to be given दापित mfn Puñc 1.

$\frac{144}{145}$ Rājat 6. 50.

to be caused to give दातु मfn Mn,

Yājñ — यदातु मfn Yājñ.

to be made to give दायनीय mfn Kull.

wished to be given दितु मfn MBh

3.8627.

giver न । I प्रदातृ म AV, etc.

I II दा म RV 5. 41. 1, 6. 16. 26, दातृ म RV,

etc — दात्वः Uṇ. दादिन् म् W — दानाः W —

दामन म. RV — दुरः RV 1. 53. 2, 6. 35. 5 —

प्रतिपादयितृ म Apast — प्रदाययितृ म TS —

प्रयतदक्षिण म् RV — प्रयन्तृ म् RV — यति

म (Sāy) — विधातृ म Kum.

the being a giver दातृत्वा Rājāt, Sāh 3. ⁶⁶/₆₇,

दातृत्वम् Hariv 14414, Ragh, Cāṇ a female g.

प्रदात्रिणी MaitrS the 'G.' conceived of as a

deity and associated with Bhaga राति mfn.

RV 'giver of fluids' ररादः MBh the g. (of

knowledge) आधातु m Malav a g. of thousands

सहस्रदावन m MW a g. of water. उदकद mfn.

↳ उदकदायिन mfn. Mn a g. (preserver?)

ददितु m YS 7.14. ~~ददितु~~ m AV, etc

giving दातु m RV, etc.

giving again पुनर्दातु m Āśv Śr g. the breast

स्तनदात्री Pañcar..

a liberal giver सुमनित् m RV a

municipent g: नदान्य mf (आ) न MBh, Kāv,

etc. —

'givers' रन (Sāy) RV 1.120.7, - रातारो,

दातारो.

attended by givers रमद्रातिषव mf RV

'best of g:' नदान्यश्रेष्ठः Gal.

not wishing to give अदास्यत् mfn AV

one who gives. ३५५१५ mfn Pañcat 4.107 one

who ^{g.} gives a daughter in marriage. ५५१५ m

Mn; MBh one who g. away money unlawfully

acquired in the hope of acquiring merit

धर्मोत्सर्गः L. one who g. over ५५५१५ m

Mn 9.186 what one is willing to give. ५५५१५

mfn. Pañ. 3.1.97, Pat willing to g. ५५५१५ mfn

RV, AV, VS, Bṛ (a father) who gives a girl

in marriage. ५५५१५ m Mn 9.73 'who

gives and takes back' कुमारदेवी.

desirous of giving । II जिह्वाय मभ्न Bhp,

Rajat परिनिर्विवाय मभ्न Bhatt.

intending to give up उत्सिस्तु मभ्न Bhp.

wishing to give । I दिस्तु मभ्न (acc)

RV 5.39.3, MBh, Kathās प्रदिस्तु मभ्न

(acc), MBh.

+ II मंहय मभ्न RV.

wishing to give up मुहुय मभ्न (acc)

Kathās.

giving adj 1 I प्रदायक

MBh, R, etc, प्रदायकत्वम्

2.1, प्रदायिका (इका) (१००.१.१) १००, आ

2.3) Mn, MBh, etc — प्रद f (आ) n.

2.1 आशयक (इका) (१००.१.१) १००, आशयक

2.1, प्रदायिका (इका) (१००.१.१) १००, आ

2.1, प्रदायिका (इका) (१००.१.१) १००, आ

2.1, प्रदायिका (इका) (१००.१.१) १००, आ

2.1, प्रदायिका (इका) (१००.१.१) १००, आ

2.1, प्रदायिका (इका) (१००.१.१) १००, आ

2.1, प्रदायिका (इका) (१००.१.१) १००, आ

श्रीलपार्क

इका

प्रदुर्गत

पात्र

av, vs

र

Sis

संहाय, संदयिन Subh

सम्प्रद

Heat.

AV,

not g. 1 I अदान, अदाना ^{AV,} ~~*~~ अदाना

1 II अदान

शतदा

निचदान

TS, TBr.

g. a hundred 1 I शतद

MBh

शतप्रद

Nir

1 I शतदा

शतदा

शतदा

राज्यप्रद

उत्तराश्रयक

11

12

13

14

15

16

17

18

19

कलदातु

कलदातु

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

सहस्रद

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

सहस्रद

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

सहस्रद

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

Kathās g. best देष्ट RV g. breath प्राणदा VS g.

birth to प्रसू (ifc) g. clothes वस्त्र MBh

वसोदा

वसोदा

वसोदा

वसोदा

राज्य Mn g. disease रोगद VarBrS g. desired

प्रियद L g. ear to दत्तकणे ifc Kad 3.759

अन्तर्दाशिन, अन्तर्प्रद (SBr), अन्तर्द, अन्तर्दातृ

अन्तर्दाशिन, अन्तर्प्रद, अन्तर्द, अन्तर्दातृ

अन्तर्दाशिन, अन्तर्प्रद, अन्तर्द, अन्तर्दातृ

guidance सूनीथ RV g. heaven चौदी Apr 17.5 g.

अश्वद अश्वदा, अश्वदा अश्वदातृ

होशमान जीवित

Bhpr 7.8.237 — जीवन f (इ) SBr 2.3.1.10, MBh

अश्वद अश्वदा, अश्वदा अश्वदातृ

RV 5.33.6, तुविशधस् RV 4 f, 7 g. obla-

4. (i. e. in connection or proximity) अनश्लक्ष्ण

1.2. 72, 5. 10. 20 5. 10. 20 अ. 11. 4. 05, 1. 12. 05 1. 12. 05

प्रश्न : प्रमाण - त्रिपुरा राज्य का संविधान

() ————— रेखांकित ()

दुःखं, दुःखानिना । व्यासनप्रहारिण ।

सन्तिनाह

to the car शुतिसुखवह (VarBrS), शुतिसुखवह (Ritus)

TBr (Seh) g. safety

अभ्यासार्थं VS 19.48 g. sight चक्षुर्दृष्टि VS 4.3 g.

अभ्यासार्थं

अभ्यासार्थं

अभ्यासार्थं

अभ्यासार्थं

अभ्यासार्थं

अभ्यासार्थं

अभ्यासार्थं

अभ्यासार्थं

II-3427

— 141212 —

होपक

— 141212 —

(Pāṇ 3.2.142) Mn 89.

लोनु वन

मागदिविजो

g. water 1 II अप्सव RV 10.65.3 — अप्सा RV

— वांर —

कसुमाद

क्ष

भुवदुसु

RV 1.10,

सुदामा

— सुदामा —

प्रियंदा अन्तः प्रियंदा प्रियंदा

Paś | not g. (a daughter) in marriage अदात् not g. up

असंज्ञाना अज्ञाना अज्ञाना अज्ञाना

अज्ञाना अज्ञाना अज्ञाना अज्ञाना

अज्ञाना RV. ~~अज्ञाना~~

अज्ञाना अपुनविज्ञाना अज्ञाना

giving n 1 I दानम् — प्रदानम् TS, etc.

1 II (said to imply) उप — उपपादन

— उदनाम् — दा — दामन् 1

— दाश्नश्च — दैवम् — दैष्णम् — दैवम् ()

— निर्वोपणम् 1 — परिनिर्वोपणम् —

प्रतिपत्ति — प्रतिपादनम् — प्रति

f TS, AitBr — रा — विज्ञप्ति f L — विसर्गः Mn, MBh, etc

— विसर्गेणम् — विमुष्टि — संविभागः

सा.

not g. 1 I अदानम् AV, etc.

मन्त्रः १. पञ्चमः १० अप्रसूता

मन्त्रः २. पञ्चमः १० (१० वृत्तः)

॥ मन्त्रः ३. पञ्चमः १० पञ्चमः १० आवाहनम्

8-1 मन्त्रः ४. पञ्चमः १० दानम् १०, १०, १०, १०, १० — ता १

॥ मन्त्रः ५. पञ्चमः १० अतिसर्गः — अतिसर्जनम् मन्त्रः ६. पञ्चमः १० १०

॥ मन्त्रः ७. पञ्चमः १० उपपदानम्.

मन्त्रः ८. पञ्चमः १० १ उद्वमनम् १०, १०, १० — उद्वान्तिः

१०.

१ ११ मन्त्रः ९. पञ्चमः १० १०, १०, १०, १०, १०, १०, १०, १०, १०, १०.

मन्त्रः १०. पञ्चमः १० सम्पदानम् १०, १०, १०, १०, १०, १०, १०, १०, १०, १०.

मन्त्रः ११. पञ्चमः १० पशुदानम् १० मन्त्रः १२. पञ्चमः १० दयधमः

[unclear]

[unclear]

कन्यापदानम्

[unclear]

[unclear]

कन्यापदानम्

[unclear]

[unclear]

आशादानम्

Rājat.

[unclear]

उन्मौगानम्

[unclear]

निसर्गः

[unclear]

etc.

प्रति

f TS, AitBr

परित्यजनम्

W.

[unclear]

[unclear]

कन्यासम्पदानम्

[unclear]

[unclear]

प्रादानम्

[unclear]

[unclear]

[unclear]

before enteringप्राजापत्या

[unclear]

[unclear]

life of an asceticप्राजापत्या W.

g. back 1 I प्रत्ययणम्

Ragh, Kull.

प्रत्ययणम् — निशातनम्

पातिनिशातनम् — पातिनिःसर्गः

पातिपादनम् — पातिप्रदानम्

प्रसूतिका (गर्भ) ग्राशादः

आपवर्जनम् — ग्राशादः

पातिदानम् — ग्राहाध्यदानम्

अन्नदानम् — मद्यद्वयम्

प्रवृत्ति — ग्राहाध्यदानम्

परिदा परिदानम्

परिदा परिदानम्

परिदा परिदानम्

आज्ञासंविभागाः कल्याणनादिना

सर्जनम् सम्पत्तिपादनम्

आपीडनम् युक्तिकथनम्

युत्तादक इति

wrong person, दानव्यत्यासः W.

g. up 1 I त्यागः (Pan 6.1.2.16), Kāty'Sr, Mn, etc

संन्यसनम् विमोचनम् वितर्जनम्

(18575, 18575) — परिचयः, 18575 — परिवर्जनम्

18575, 18575 — लयनम्

18575, 18575 — उन्मोचनम्

उपरमः 18575, 18575 — उपसंन्यासः 18575 — दानम्

परिहारः 18575 — प्रच्युति 18575 (18575) 18575

पतिसंसारः 18575 — मुक्ति 18575 (18575) 18575 — मोक्षणम्

विमोक्षः 18575 — विमुक्ति 18575 (18575) 18575 — विमोक्षः 18575

विमोक्षः 18575, 18575 — विशेषः 18575 — व्युत्पत्तिः 18575

— सतिनम् 18575 — हानम् 18575, 18575

शरीरकयः 11.11, 11.12

कर्मन्यासः 11.11, 11.12 छन्दहाणिम्

जीवित्सर्गः 11.11, 11.12

जीवहागः 5.11 , 11.12 , 11.13

संन्यासः (11.11 आ) प्राणोत्सर्गः

विमोक्षणम्

शिरःप्रादानम् 11.11 आम्बुदः

आपगमः अपगमनम् — व्युत्थानम्

MBh — समापत्ति f Apast .

इषन् — सुदामः

अभिज्ञादा म. २.३८.१८ द्वि. ३.३८.१८

द्वि. ३.३८.१८ म. २.३८.१८ (ed. Bühler).

वांतीभावः causing to give up

परित्यागनाम् पच्यताम् पि. ३.३८.१८ द्वि. ३.३८.१८

परिनिर्विण्णता जिहासा द्वि. ३.३८.१८

पदिता द्वि. ३.३८.१८

giving अद्वि. ३.३८.१८ intention of द्वि. ३.३८.१८

द्वि. ३.३८.१८ give अवक्षायम् ind Ap'sr.

'digesting in the gizzard' a bird II

कण्ठाग्नि m L.

glad adj II प्रीत — सानन्द \pm (आ) Kāv,

Kathās — सहर्ष \pm (आ) Kāv, Kathās — मुदित

MBh, Kāv, etc — प्रीतिमत MBh, Kāv, MärKP.

III आप्यान T — उहर्ष Bhp — उशत,

उशान — प्रतिसंहृष्ट R — प्रतीत AitBr, MBh,

etc — प्रमुदित Vs, MBh, R, etc — प्रहर्षवत् MBh,

R — प्रह Gal — प्रहृन् Pām 6.4.95, sch

— मनस्विन् R — मन्दसान RV — मुदावत्

MBh — मुद्र AV — मौदिन् MaitrUp —

रतिमत Kathās — संहृष्ट MBh, Kāv, etc —

समुद्र Śeś — सम्मद IV, सम्मदमय ५ (ई)

Kathās — सहर्षित ५ (आ) MBh — साह्लाद

Pāṇcat — सुमुख ५ (ई or आ) MBh, R, etc

— सुनर ५ (ई) RV — सुनृत ५ (आ) RV —

सुनृतावत् RV — सौष्टासम् ^{ind} (Balar, Kathās

— ^{११}सामनश्चावत् Ragh — हयत् RV —

हर्षभाज Pāṇcat — हर्षीवत् RV, हर्षित RV,

MBh, हर्ष L, हर्ष Mh, MBh, etc — हर्षसङ्कल्प

MBh.

to become g. प्रसद, प्रसीदति (cp. also
 प्रसीदते) Mn, MBh, etc to be exceedingly
 g. सम्प्रहृष, सम्प्रहृष्यति, सम्प्रहृष्यते MBh,
 Kār, etc.

to be g. I हृष cl 4 हृष्यति (cp. also
 हृष्यते) Nir g. Mn, MBh, etc --- प्रहृष,
 प्रहृष्यति MBh, Kār, etc --- हृद् cl 1. Dhātup

2.26) हृदते Nir, MBh.

। II अभितुष, अभितुष्यति Kathās —

कण्ड् ८१ कण्डति, कण्डते — प्रतिसंहृष, प्रति-

संहर्षति MBh — भन्द ८१ (Dhātup 2.11)

भन्दते L — मद् caus मदयते, मादयते RV, VS,

Kaus — मद् ८५ मद्यति (ep. also मद्यते,

Ved also । मद्यति, मद्यते) RV, etc — मन्द ८१।

(Dhātup 2.12) मन्दते (Ved also मन्दति) RV, AV,

VS — मन्द caus मन्दयति RV — मुद् ८१।

(Dhātup 2.15) मोदते (ep. also मोदति) RV, etc

— मद्राय Nom मद्रायते वृ लोहितादि —

रम् ib. 1 A RV, etc — रज्ज् ०२ रज्ज् cl. 1.4

(Dhātup 23.30, 26.58) रजति, रजते (only for

रज्जति R 7.99.11) ०२ रज्यति, रज्यते MBh,

Kāv, etc — विनन्द, विनन्दति, विनन्दते MBh

— संहृष, संहृषयति MBh, Kāv, etc —

सुम्नाय Nom सुम्नायति RV — हृष caus

हृषयति, हृषयते Mn, MBh — हृषयि Nom

हृषयते MW.

1 III सुहृ cl 4 सुहृति Thātup 26.21.

to be g. of नन्द cl 1 (Thātup 5.30)

नन्दति, क. नन्दते (instr, rarely abl) RV,

etc — पन caus पनयते (gen) RV to be

g. to see प्रतिमुद्, प्रतिमौदते (rarely ~~प्रतिमौदति~~

प्रतिमौदति) (with acc, rarely gen) RV, etc.

being g. I मोदमान chUp — परितुष्य

ind Kathās.

II विकुर्वाण L to be very g. परितुष्य,

परितुष्यति (परितुष्यते Bhp) MBh, Kāv, etc

exceedingly g. प्रहृष्टचित्त A, प्रहृष्टमनस

MBh, प्रहृष्टात्मन MBh, R g. (also applied

to hymns) वृद्ध RV g. of प्रीत (with

inst., loc., gen. or etc) RV, etc g. (said

of Ushas) सूनृतावरी RV.

to make g. I नन्द caus नन्दयति,

नन्दयते Up, MBh.

I II नन्द el (Dhātup 2.11) नन्दत L —

प्रमुद् caus प्रमोदयति Mn, MBh, Hariv, Sāh—

समुल्लस caus समुल्लासयति MW — सम्प्रहृष

caus सम्प्रहृषयति Śāṅkh Br, MBh, etc making

g. प्रमोदनम् R — प्रमोदन MBh — प्रमृड BhP

not very g. नातिहृष्ट MBh — नातिमुदावत

MārkP.

very g. I I भृशसंहृष्ट MBh.

III परितुष्ट Mn, MBh, etc — परिहृषित MBh,

परिहृष्ट BhP, परिहृष्टमानस R — सम्प्रहर्षिन् R.

gladden ज I नन्द caus नन्दयति,

नन्दयते Up, MBh — आनन्द caus आनन्दयति

— प्री लृ प्रीणाति, प्रीणीते, लृ प्रीयते

(ep. and m.c. also प्रीयति, प्रियते, प्रियति)

P RV, etc — मुद caus मौदयति, मौदयते

MBh, Bhatt — प्रहृष caus प्रहृषयति Śāṅkhya

MBh, R, etc.

III उच्छ्वास caus उच्छ्वासयति Bhp —

उपजुष P RV 8.23.9 — उपनिमैड्, उपनिमैडते

ChUp — अभिनन्द caus अभिनन्दयति R—

अभिप्रमन्द RV — अभिप्री caus Car — अभिप्रमन्द

P RV 8.50.3 — अभिरम् caus अभिरमयति,

अभिरमयति MBh, etc — अभिविन्द caus

अभिविनोदयति MBh 12.898 — अभिवृष caus

MBh 6.1833, 12.1894 — अधिवृष P RV 6.38.3

— अनुमद् RV, etc — आह्लाद caus आह्लादयति

MBh, Raḡh, Rājāt, etc — इन्व cl 6 इन्वति,

इन् cl 8 इनोति, A — तृप् cl 1 तर्पति caus

तर्पयति, rarely तर्पयते RV, etc — तृप्तीकृ Naish8

— निरम् caus निरमयति BhP — निर्वृत् caus

निर्वर्तयति BhP — प्रतिनन्द caus प्रतिनन्दयति

MBh, Rām — प्रतिमुद् caus प्रतिमोदयते ŚBh

— प्रतिहृष caus प्रतिहृषयति MBh — प्रमद्

caus प्रमादयति Bālar — मद् cl4 मयति

(ep. also मयते Ved. also cl1 मयति, मयते) RV

— मद् caus मदयति, मादयति, मदयते, मादयते

(Dhātup 33.31, 19.54) RV, etc — मन्द cl1

मन्दति RV — मन्द caus मन्दयति RV — मह cl.1.10

(Dhātup 17.81, 35.15) महति, महयति (Ved. and

ep. also महते, महयते) RV, Br, Kau's, ChUp, MBh

— रम caus रमयति MBh, Kau, etc — रण,

रणयेते
रन् cl.1.4 रणति, रणयति RV, caus रणयति,

RV — विवृध caus विवर्धयति MBh, R — वृध

A in Ved, RV, etc — वृध cl.1 वर्धते (Ved. and

ep. also वर्धति) RV — संहण caus संहर्षयति

R, Divyāv — संतृप् caus संतर्पयति SBh, MBh,

etc — समभिहृष caus समभिहृषयति MBh —

समानन्द caus समानन्दयति Subh — समुद्धृष

caus समुद्धृषयति Rāth — सुरु cl 10.4 (Dhātup

35.75, 36.14) सुरुयति, सुरयति MBh, Kāv, etc

— सुरा कृ, सुराकरोति Pāṇ 5.4.63 — हृद

caus हृदयति, हृदयते Tām, MBh, R, etc.

I. चन्द cl 1 चन्दति (Nir 11.5) Dhātup

3.31 — दिन्व cl 1 दिन्वति Dhātup — पीय cl 1

पीयति — पृह cl 6 पृहति Dhātup 28.39 — मुच

caus मोचयति Dhātup 33.66 — अथ, अन्थ

caus अथयति, अथयते Dhātup 32.13 — सुह

cl 4 सुञ्जति Dhātup 26.21 — स्पृ caus स्फारयति

Dhātup — हि cls हिन्वति Dhātup 15.82.

to g. by dancing before प्रतिनृत intens

प्रतिनर्ततीति (acc) Pat to g. by jests नर्मय

Nom नर्मयति Kām to g. by sports नर्मय

Nom नर्मयति Kām to g. greatly प्ररम caus

प्ररमयति Nir 2.18 to g. highly आरागय Nom

आरागयति Vajracch to g. (the heart) प्रसद 7

caus प्रसादयति Bhartr.

18592

gladdened adj I I हर्षित R, Hariv.

I II आपीत BhP 10. 62. 27 — उच्छ्वसित

Rum, Mālav. Kathās, Ragh, etc — उच्छ्वसित

Ritus, Kathās — प्रोद्धासित Kathās —

रमित gīt — वर्धित MBh, Kāv, etc —

ह्लादित MBh, R, etc.

guarding when g. आप्रीतपा m VS, sB₂.

to be g. I II आह्लादनीय kād — महर्ष

chUp — संतर्प्य MBh.

having g. I I अभिनन्दा ind. p.

gladdener I I आनन्दयितृ m Ragh

— हर्षणः Bear.

I II मादयितृ m Sāy — (soma) मरारः

RV.

one who gladdens प्रीणयितृ mfn

— सुखयितृ m (gen) Inscr. .

gladdening adj I आनन्दिन —

आनन्दक ± (आ) Hit, Kād — नन्दन ± (आ)

MBh, Var, Pañc — नन्दिन ± (ई) (life)

MBh, Kāv — हर्षक R — प्रहर्षिन् ± (इणी)

(with gen) MBh.

II अभिनन्दितृ MBh — अभिप्री RVI.

162.3 8 9.31.3 — आप्यायन L — आमोद

± (आ) SBh, Kātyāṣh — नन्दक L — नन्दन्त

± (ई) — प्रसादक R — प्रसादिन् (life) MBh

— भन्दन ५ (आ) Mahid — मदच्युत RV

— मद्य ५ (आ) RV — मद्धत Sāṅkh Br (Sch)

— मद्धन् RV 9.86.35 — मादक Rām, Kap,

Sch — मान्द ५ (आ) VS, TS, Rāth — मौदक

(ife) MBh — मौदन MBh, R, Hariv —

मौदिन् (ife) MBh — महस्वत RV, VS, TBz

— रागिन् ५ (इणी) Maitam — वर्ध —

वर्धन ५ (ई) (mostly ife) MBh, R, BHP —

वर्धनक ५ (वका) — संहर्षण ५ (ई) MBh —

संहर्षिन् R — सम्मदिन् Bhām — सुखाकरः

SaddhP — हर्षण MBh, Hariv, etc — हर्षयितु

W — हर्षुक L — ह्लादक f (इका) RV, AV,

ह्लादन MBh, R, suśr — ह्लादिन् MBh, suśr,

etc.

g. enemies शत्रुनन्दन Hit g. men

नृमादन RV g. one's friend मित्रनन्दन MBh.

g. the heart मनोह्लादिन् kām — मनोहत

sis 19.109 g. with songs गीतमोदिन् L.

gladdening I.I नन्दनम् MBh — प्रहर्षणम्

MBh.

I.II उद्धर्षणम् — तर्पणम् etc BhP 3.1.27

— रमणम् (etc) BhP — सम्प्रीणनम् BhP.

the act of g. मोदनम् Dhātup — आह्ला-

दनम् R g. of mind चितप्रसादनम् MBh

3.1786, Yogas 1.33.

gladiator I.II रङ्गिचरः VarBrS.

a kind of g. who fights with a savage

animal for a reward स्मशः W.

gladly I प्रीति ind MBh, R, Ragh,

Kāthās.

I II कामम् ind MBh 3.298, Ragh — महः

ind RV — शृङ्गा ind — शृङ्गे ind — संश्रुण्वन्

msn R — सङ्गोदम् ind Prab.

g. abiding with रन्तु msn RV g. heard

संश्रुत msn Mn 3.254 hearing g. सुश्रवस् msn

RV, Kāth, Aśv-Gz.

gladness ।। प्रीति ५ Gr. S. et — मोदः

RV, etc.

।। आद्यानम् T — आद्यानम् L — उत्सवः

MBh, Ragh, Kathās, Amar, etc — कर्पणी Npr

— नन्दनम् MBh — प्रमृद ५ RV, SBh, MBh,

Pañcat, प्रमोदः also प्रमोदा (५५६ ५ आ) VS, Up, MBh,

etc — प्रमृदिन् Var, Kathās — प्रमोदनम् R —

महेश m VS, AV, TBh — मायोभवम्, मायोभयम्

Gr. S — मृद ५ RV, etc — मुदा MBh, Rāu, etc

— मुदिता Lalit — रणः RV, VS, AV — सूनृतम्

RV, AV — सूनृता RV, TS, Pāṇḍ. — ^{११}सौमनस्यम्

Ragh, Suss, Kathās — ह्लादः R, Var Brs, etc.

causing g. प्रियकारक mfn Mn — ^{११}सौमनस्य

mfn Bhp enjoying g. मद्युभुज mfn Bhp

excessive g. विहर्षः MW g. of heart मनःप्रीति

± Kathās having g. साह्लाद mfn Pañcat

perpetual g. सदाप्रमुदितम् Sāmkhyak, Sch.

18602

gladsome । II माहिन mf (आ) n RV.

g. (said of the autumn) प्रमुदित mf

MBh.

